

ЮНАК

ЖОВТЕНЬ 1968 OCTOBER

● Ілюстратори цього числа: пл. розв. Христа Велигорська, ст. пл. Лілея Волянська, пл. сен. Тит Геврик, Софія Лада, Богдан Певний, ст. пл. Юрій Савицький. ● На обгортці: Два боки "Чернігівської гривні" (дивись стаття про це в цьому числі). ● У віконці: Декоративні керамічні плитки із "Золотого Току" в Крилосі — старинному княжому Галичі. ● Пл. сен. Любомир Онишкевич, См., підготував частинно матеріали до цього числа.

З М І С Т

сторінка

- 1 Від Редакції
- 1 П. Храплива: Легенда
- 2 А. Ч.: Незабутні дні
- 4 А. Чорнодольський: Привіт від молоді
Верховному Архiepіскопові
- 5 Л. Онишкевич: Успіхи наших пластунів
- 6 Подруга Гребля: Гутірка з юними друзями
- 7 С. Г.: Мономахова гривня
- 8 Подруга Оля: Ідемо на вечірку
- 9 Поради подружки Дади
- 9 Л.: Мальовані тарілки пластуни в Австралії
- 10 Л. Онишкевич: Дельфіни і електроніка
- 11 ЛО: Подумайте і розгадайте
- 12 А. Г.: Журналістична діяльність юнацтва
- 14 Привіти з пластових таборів
- 16 А. Бриттан: Мутант, який ізжер Гантер
- 16 О. Мороз: Вірші
- 17 Б. Сірський: Ще досі мені сниться "Лісова Школа"
- 18 Ю. Гривняк: Наш учений — попередник Рентгена
- 19 Я. Булка: Цікаві перекази
- 20 О. Бердник: Подих незримого
- 21 Список дарункових передплат
- 25 Усміхніся: Електрони на весело
- 26 Вислід конкурсу СУЖ Канади
- 27 Наше листування
- 28 Пожертви на пресфонд і розгадки загадок
- 28 Посмертні згадки

"Юнак" — журнал пластового юнацтва. Появляється щомісяця. Видає Головна Пластова Булава. Редагує колегія. Члени редакційної колегії: пл. сен. Ольга Кузьмович, пл. сен. Любомир Онишкевич, пл. сен. Лариса Залеська-Онишкевич, пл. сен. Тоня Горохович і пл. сен. Омелян Тарнавський. Наліпка: пл. сен. Ярослав Елиів. Технічний редактор і адміністратор: пл. сен. Омелян Тарнавський.

Річна передплата: США і Канада (у валюті свого краю) — 5.00 дол., Австралія — 3.00 австр. дол., Австрія — 100 шіл., Аргентина — 350 пез., Бразилія — 200 кр., Велика Британія — 1.00, Німеччина — 10 н.м., Франція — 15 фр. Ціна одного числа: у США і Канаді — 50 центів.

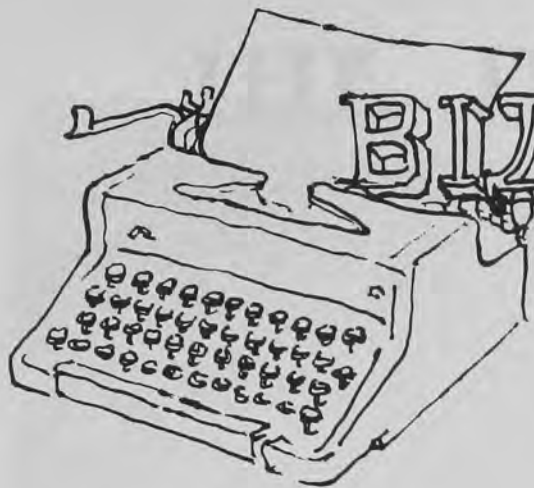
Редакція застерігає собі право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Ave., Babylon, N. Y., 11702, U.S.A.

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: YUNAK MAGAZINE, 2199 Bloor Street West, Toronto 9, Ontario, Canada.

YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine, published by PLAST, Ukrainian Youth Ass'n, 2199 Bloor St. West, Toronto 9, Ont.

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

ВІД Р Редакції

Леся Храплива

ЛЕГЕНДА

Пам'яті Л. Русової-Ліндфорс

Це давно було, ще з пергаменів,
У часи легенд, надземних з'яв:
Хрестоносець Вівієн ранений
Сараценам у полон попав.

Вежа в них була. Гніздилися сови,
Протікала возкість без надій.
Камінь став за ложе юнакові,
День і ніч у пітьмі тій самій.

Та найлегше самому зносити.
Бо приходили туди й посли:
В оксамитах самоцвітом шитих
І покуси різьблені несли.

Говорили вчені, ласі речі.
Ще й доказували: «Це ж не гріх!
Скинь той хрест, що сам узяв на плечі!
Глянь — на небі серп земних утіх!»

Невідомо, чи була десь дама,
Щоб тужив за нею з казamat.
Чи прозора, з тихими руками,
Тінь благала ніжно: «Ні, не зрадь»!

Бо давали і дари багаті.
Східніх краль лиш у чарді одній.
І просили тільки «так» сказати.
Вівієн казав їм гордо: «Ні»!

Лиш у снах зривалися пегаси.
До походів гомін сурм лунав.
Він ридав і знав, що їм не скаже.
На стіні — зоріла тінь ясна.

Обростали хмурий камінь мохи,
Розпливались у безсилля дні.
Зір орлиний тьмарився потрохи.
Пам'ятав одне лиш вперте: «Ні»!

Нам мовчать старинні пергамени.
Чи ступив він ще на килим трав,
Чи... держали янголи стремена,
Юр святий, мов брата, обіймав...

Дорогі Подруги і Друзі!

Жовтень — це місяць книжки, а тим самим і місяць читання, спокою, науки — передишки перед новим зимовим періодом товариського і пластового життя.

Тому саме у цьому числі даємо Вам, Дорогі Читачі, в руки багато цікавого матеріалу, що може стати Вам помостом до інтенсивнішого зацікавлення книжкою, і то саме українською книжкою, яку декому з Вас не надто легко приходиться взяти до рук.

«Юнак» своїм різномірним матеріалом і короткими статтями заохочує Вас і допомагає Вам уживати українське писане слово — однак лише тоді, коли Ви справді читаете «Юнака» від першої до останньої сторінки, а не зупиняється лише на підписах до знімок та поміщуваних «усмішках».

Це жовтнєве число приготував для Вас перший, а тепер уже, на жаль, колишній головний редактор «Юнака» пл. сен. Любомир Онишкевич, який далі пильно цікавиться «Юнаком» та цілий час співпрацює у нашій Редколегії, допомагаючи своїм досвідом і знанням.

Його охоту підготувати знову одне число нашого журналу до друку прийняла я з великою радістю та дякую йому сердечно за його справді дружню співпрацю і допомогу.

Ваша Редакторка

Це давно було. Все чорне й біле.
Без двозначних сутінок, вагань.
А чогось легенда розгоріла
І пече мене, моя свіжа грань.

Постає така жива наново
У модерні, у скептичні дні,
Що паду навколішки за слово:
«Лицар Вівієн промовив: «Ні»!

НЕЗАБУТНІ ДНІ

Наша пластова молодь у США навіть не сподівалася, що літо 1968 р. принесе їй знову стільки переживань і незабутніх хвилин. Щойно у другій половині червня, після перших величних привітань Його Блаженства Верховного Архiepіскопа Української Католицької Церкви Кардинала Йосифа Сліпого в Канаді, українська громада у США довідалася, що Достойний Гість завітає і на їхній терен.

Верховний Архiepіскоп в асисті пластунів увіходять на пластову оселю "Вовча Тропа" в Іст Четгем 7 серпня ц. р.

Гарячкові приготування, сходини, накази, доручення Крайового Пластового Проводу, щоб уся наша пластова молодь увімкнулася у святкування, і вкінці зворушливі моменти, що, здається, залишаться довго у пам'яті всіх пластунів і пластунок, що їх пережили. Уперше на американській землі вишикувалися стрункі лави юнаків і юначок вітати Достойного Гостя під гарячим сонцем філадельфійського летовища у п'ятницю 21-го липня ц. р.

Із хлібом та сіллю вийшли на зустріч високої постаті у чорній рясі та білій камілавці. Того, що довше перебував на сибірському засланні ніж прожили на цій землі ті, що Його вітали. І саме ця, роджена тут, українська молодь викли-

Верховний Архiepіскоп промовляє до пластової молоді під час Служби Божої на оселі "Вовча Тропа".

Під час Служби Божої на "Вовчій Тропі" пластунів і пластунок приступають до святого Причастя.

кувала найкращий усміх на аскетичному обличчі Блаженнішого, коли вітала Його збірно після Божественної Літургії в осідку Української Католицької Митрополії у США — Філадельфії. Сотні юнаків і юначок, цілий головний та крайовий пластовий провід були свідками цієї першої зустрічі.

А опісля так само широко вітали Достойного Гостя і у Чикаго, і у Дітройті, та вкінці у Метрополії світу — Нью-Йорку.

Верховний Архiepіскоп в дорозі до юнацького табору на "Вовчій Тропі". Достойного Гостя супроводять: (зліва): Преосвященний Єпископ Йосиф Шмондюк, а біля нього голова ГПБ, пл. сен. Юрій Ференцевич; (зправа) голова КПС у США, пл. сен. Ярослав Бойдуняк, і капелян для пластунів українсько-католицького віровизнання, пл. сен. о. Богдан Смик.

У кожному із цих міст стояли ряди зелених пластових одностроїв і хилилися додолу в пошесті юнацькі прапори. Але найбільше велично і сердечно вітали пластунів та пластунок всіх уладів у США Верховного Архiepіскопа на своїй власній пластовій оселі «Вовча Тропа» в Іст Четгем 7-го серпня ц. р.

Майже цілий повний день посвятив Достойний Гість пластунам, яких тоді там зібралось

Заприсяження юнака в таборі на "Вовчій Тропі" в присутності Достойних Гостей.

близько тисячки, приїхавши з усіх довколишніх пластових станиць разом із своїми батьками та пластовим проводом. На «Вовчій Тропі» відбувалися саме табори юнаків і новаків, і учасники цих таборів були особливо горді, що саме їм судилося бути головними господарями такого незвичайного свята.

А Верховний Архiepіскоп викликав радість та усміх, де тільки появлялася Його висока достойна постать. Здавалось, що зовсім невтомний, без уваги на дуже велику програму кожного свого дня, ходив по розлогій пластовій оселі, оглядав табори, шатра, будівлі, відправляв Св. Літургію перед тисячами зібраних пластуни́в і вірних, про-

мовляв до пластової молоді, приглядався їхнім виступам, зайняттям і для кожного мав ласкаве слово і щирий усміх.

Спільний обід із пластовим головним та крайовим проводами та членами Пластприяту дуже різнився своїм характером від усіх бенкетів у честь Верховного Архiepіскопа. У простій таборовій атмосфері проходила ця скромна трапеза, якою проводив пластовий капелян пл. сен. о. Богдан Смик. Темою ширих розмов були виховні проблеми, якими Достойний Гість живо цікавився.

Прощальна дефіляда всіх пластуни́в і пластунок на площі збірок і щире пластове — «А шаслива Вам дорога» супроводило, здається, ще довго своїм відгомоном небуденного гостя та Його оточення із єпископом Стемфордської єпархії Преосвященним Йосифом Шмондюком на чолі. Ті пластуни, що залишились на «Вовчій Тропі», нелегко могли перейти після такого дня до щоденного життя, і напевно цей день на завжди залишиться у їх пам'яті.

А. Ч.

Світлини з побуту Його Блаженства Верховного Архiepіскопа Йосифа на пластовій оселі "Вовча Тропа" в Іст Четгем, США, недалеко Нью-Йорку, в середу 7 серпня ц.р., виконав п. Я. Ліщинський.

Верховний Архiepіскоп і Преосв. Єпископ Йосиф Шмондюк у колі пластових провідників і гостей, що прибули з Достойним Гостем на "Вовчу Тропу", та пластуни́в і пластунок. — Спереду група юначок з Пластової Станиці в Нью-Йорку. — Разом з Блаженнішим Верх. Арх. Йосифом сидять: (з-ліва до права) Преосв. Єп. Йосиф

Шмондюк, пл. сен. Атанас Мілянйч, секретар Верх. Архiepісп. о. шамбелян М. Марусин і голова КПС у США, пл. сен. Ярослав Бойдунік. На світлині бачимо також голову ГПБ, пл. сен. Юрія Ференцевича (стоїть перший з-ліва).

ПРИВІТ ВІД МОЛОДІ ВЕРХОВНОМУ АРХИЄПИСКОПОВІ

Під час свого недавнього побуту в різних місцевостях Канади і США Блаженніший Верховний Архiepіскоп Йосиф Сліпий мав особливі зустрічі з нашою дітворою і молоддю. Під час таких незабутніх зустрічей представники нашої молоді вітали Найдостойнішого Гостя, а Верховний Архiepіскоп своїм архипастирським батьківським словом звертався до молоді. Оце друкуємо текст одного з таких привітів, що його в імені української молоді виголосив у Філадельфії 21 липня ц.р. член проводу СУСТА і ЦЕСУС-а ст. пл. Андрій Чорнодольський з Батімор, США — Редація

Ст. пл. Андрій Сагатий розпочинає зустріч молоді з Верховним Архiepіскупом після архієрейської Служби Божої у Філадельфії.

Блаженніший Наш Верховний Архієрею!

Припала мені небуденна честь вітати Вас, Ваше Блаженство, в імені зорганізованої молоді у Сполучених Штатах Америки. Важливо підкреслити, що ця молодь, вихована поза межами Батьківщини, затримує і плекає традиції свого рідного народу. Традиції передані батьками, закріплені Церквою, Рідною Школою та молодечими організаціями.

Синівський поклін, який ми сьогодні віддаємо Вам, Владико, — це маніфестаційний доказ нашої незламної віри у краще майбутнє нашого народу. Ваш героїчний приклад невтомного Борця за волю всіх українців служить нам дорогою вказом.

Ми віримо, що народ, який має таких провідників як Ви, Владико, не загине, а навпаки буде розвиватися, збагачувати свій скарб традицій та зміцнювати свій народний характер.

Ми віримо, що наше покоління не відступить від святого обов'язку продовжувати боротьбу за національну незалежність і демократичний правопорядок. Ми не пережили тих страхіть, що їх

Представники Пластової Станиці у Філадельфії підходять привітати Блаженнішого Верховного Архiepіскопа Йосифа після Служби Божої.

пережили Ви, Ваше Блаженство, і наші батьки, та які переживають наша церква і наш народ. Ми вирости у вигодах багатой демократичної країни, але це не зменшить нашої відданості українській справі. Наша національність закріплена в наших серцях кров'ю мучеників нашої церкви і нашого народу. Цього ми ніколи не забудемо.

Блаженніший Владико. Запевняємо Вас, що ми, українська молодь, віддано прилучуємося до всіх Ваших бажань і задумів. Ми віримо, що молодь буде ключем до здійснення правдивої єдності в українській спільноті. Ми бажаємо єдностайності в Українській Католицькій Церкві та в усіх інших Українських Церквах. Ми віримо, що Церква буде провідною силою у збереженні нашої національної ідентичності. Ми віримо, Владико, що Ви будете провідним світлом у сповнюванні цих надій.

Сьогоднішній радісний день залишиться в наших серцях на ціле життя. За це ми Вам, Блаженніший Архієрею, безмежно вдячні. Ми не вміли висловити нашої вдячності та відданості Вам. Зате ми певні, що Всевишній Господь нагородить Вас радістю, успіхами та многими щасливими літами.

Дві світлини з Філадельфії виконав пл. сен. Микола Кузьмович під час зустрічі української молоді з Блаженнішим Верховним Архiepіскупом Йосифом у неділю, 21 липня ц.р., після Архієрейської Служби Божої, що була відслужена у найбільшій місцевій залі "Спектрум" у сослуженні 2-ох наших митрополитів, 6-ох єпископів і численного духовенства та в приявності близько 10.000 вірних, в тому понад 1200 нашої молоді.

УСПІХИ НАШИХ ПЛАСТУНІВ

ЛЮБОМИР ОРЕСТ ГЕВКО

Десять років тому Пластова Станиця у Дітройті уперше мала молодого пластуна на пості станичного. Ним був пластун-чорноморець — Любомир Орест Гевко. Він був не тільки завжди дуже активним, провідним пластуном у Дітройті (виховник, член провідів різних таборів, редактор курінного журналу «Чорноморців» —

«Оріон» тощо), але й поза Пластом відзначався великою активністю. Під час студій він був головою Студентської Громади, і також пізніше був головою Координаційного Комітету Молодечих Організацій у Дітройті. У місті Воррен, у стейті Мішіген, Любомир Гевко був дуже успішним головою будівельного комітету місцевої української церкви св. Йосафата.

Пл. сен! Любомир Орест Гевко народився в Галичині, до гімназії ходив у Тернополі, а потім у Міттенвальді, в Німеччині. У Дітройті він закінчив студії з механічної інженерії (1955 р.), і також із цієї ділянки пізніше здобув ступінь магістра (1961 р.). Його вужча ділянка спеціалізації — це еласто-гидродинаміка (наука, яка

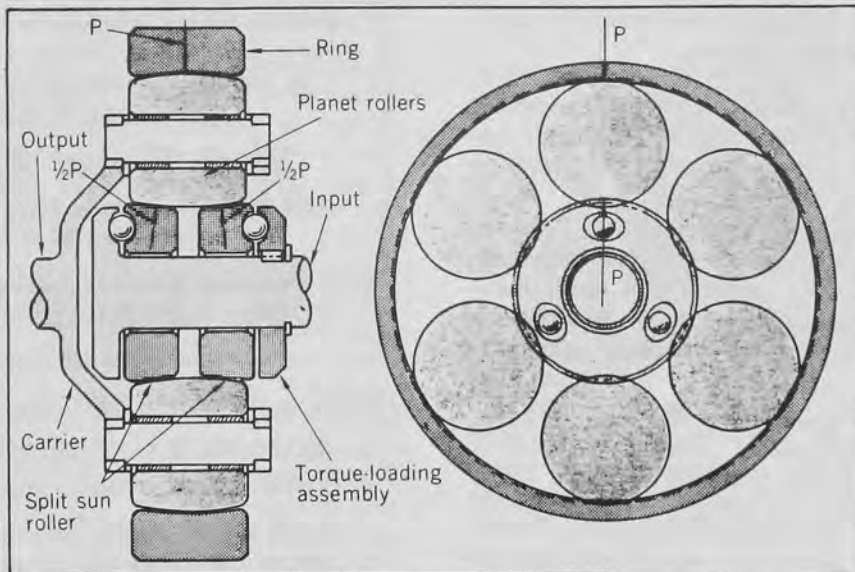
займається вивченням механічних систем, з углядженням еластичних відхилень та гідродинамічних сил).

Після кількох років праці, як старший дослідний інженер в дослідних лабораторіях компанії Дженерал Моторс, наш друг є тепер керівником відділу продукції нових продуктів. Саме тепер він наглядає над продукцією одного із своїх винаходів — це є новий спосіб передачі механічної енергії успішнішим і тихішим способом.

Інженер Гевко є автором кількох наукових праць та кількох патентів. Кілька місяців тому на науковій конференції Американського Інституту Аеронавтики та Астронавтики (AIAA) він мав у Вашингтоні доповідь про цей найновіший свій винахід (який може бути застосований у турбінах, торпедах тощо). Ця його праця викликала жваве зацікавлення, про що також писала американська технічна преса.

Друг Гевко, який є членом Товариства Українських Інженерів та кількох американських професійних товариств, написав нашим читачам ось таке: «у моїй професійній праці, та обстаїна, що я є українцем, є для мене безсумнівно великою допомогою. Знання кількох мов і кількох країн, вплив закордонного виховання та європейських шкіл дає нам, новоприбулим, певний, ширший світогляд, який радо сприймають і цінують серед американських професійних кіл».

Лариса Онисевич

Нова передача — винахід інж. Л. Гевко. За професійним журналом "Продакт Енджінірінг".

ВИРІВНЯЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ ЗА „ЮНАКА“

за 1968 рік — 5.00 доларів!

Дорогі Юначки та Юнаки!

Мені доводиться чути і читати багато похвал для нашого «Юнака». Подобається він своєю юністю... А юний «Юнак» через те, що про молодь у ньому мова, що в його основі — проблеми молодих, та що більшість авторів також молоді. «Юнака» люблять за те, що він змістом різноманітний — багато людей можуть знайти у ньому щось для себе. Багато в ньому ілюстрацій і статті короткі.

Виходило б, що «Юнак» відповідає молоді. Приносить він вістки з різних середовищ і багатство в ньому роздумів. «Юнак» не дбає про сенсацію. Але і «Юнакові» трапилась нагода попасти «на телефони» і пожвавлені розмови поміж матерями наших юних передплатників і читачів.

А причиною цього була рецензія Лесі Дереш (з гуртка славних «Маків» — журналісток, що дали матеріял до цього річного червневого числа) про фільм «Градуант». Для Лесі цей фільм найкращий, який вона досі бачила.

Після появи цієї рецензії до «Юнака» дзвонили телефони, писались листи...

Стала я думати-гадати, чому матерям (і то модерним!), а навіть старшим пластунам-виховницям не подобається цей фільм? Бо що старшим він не подобається — це не диво! Вони — дехто може сказати — ...старомодні.

Очевидно, фільм цікаво побачити. Гра артистів, швидкість акції, драматичність ситуацій, гострість конфлікту, контрасти між молодечою наївністю і рафінованістю старшої нещасливої аморальної жінки, музичний супровід, кольоритність — усе це має свої позитиви. Але, коли вдуємося у філософію, яка впливає із ситуацій і з їх розв'язки, вона дуже слизька, а ситуації здебільша гидкі. Тому то одна молода мама, яка дуже дивувалася «Юнакові», що помістив похвальну рецензію на фільм «Градуант», поставила таке питання оборонцям мистецької вартості фільму: «Чи можна собі уявити юначку, яка могла б висловитися добре про цей фільм, коли б вона на мить могла уявити в ньому себе і свою маму?...»

Я певна, що Леся Дереш дивилася на фільм іншими очима, аніж ті, що є проти нього. Леся зауважила комічні сцени, співчувала Дастинові і його дівчині, Лесі подобалося прагнення Дастина

бути собою. Бож бути справжнім — значить досконалитись. Це шляхетні бажання. Та тільки тоді, коли в нашій особовості є перевага людського над анімальністю. Чи у ситуаціях із фільму показано шляхетність людини, її прагнення до досконалості?

Ідемо до кіна, щоб відпочити, відійти від щоденних турбот. Часами фільм дає стимул до роздумів, часами піддаємось емоціям, які допомагають нам проникнути у суть суперечливих явищ, у складність життя, зокрема нашого неспокійного життя у двадцятому віці.

Та «Градуант» старається обійти це легко, весело. Ми не відчули ні глибини переживань нещасливої жінки, ні конфлікту молодих. Не виступили тут ні гуманізм, ні страждання, що повинні б супроводити аморальність.

Через це все я не можу дивитися на фільм очима юначки Лесі, і він мені не дав ніякої етичної чи естетичної поживи. Мені тільки хотілося шукати в пам'яті якнайшвидше інших героїв із фільму чи книжки, інших конфліктів і ситуацій, щоб затерти сліди прикрих емоцій огиди, які викликав у мені цей фільм. Моя уява хутко знайшла твір, який змальовує негативних героїв і аморальну поведінку, але який дає і полет думкам і красу почувань. Цією книжкою є «Собор» О. Гончара, який саме появився друком і який я тоді читала.

Ваша подруга Гребля

Хто з Вас подорожує

• літаком • кораблем • поїздом • автобусом
у Канаді чи поза Канадою повинен купити подорожний квиток і одержати безплатно всі потрібні інформації і поради

в українським подорожнім бюро
МАРКІЯНА КОГУТА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ontario

Telephone: 535-2135 & 535-2136

На увагу пластовим таборам, станіям
та поодиноким пластунам!

Плянуємо розпочати бібліотеку «Юнака» збіркою

МОЛОДОЇ ПЛАСТОВОЇ ТВОРЧОСТІ

(проза, поезія, графіка, репортажі, есеї)

У цій збірці будуть поміщені талановиті ви-
яви нашого юнацтва та старшого пластуництва.
Прохаємо висилати таборів одноднівки, гурт-
кові журнали та індивідуальні твори на адресу:

Mrs. L. Onyshkevych, 9 Dogwood Drive, Nassau
Estates II, Trenton, N.J., 08638, U.S.A.

Пл. сен. Лариса Онишкевич
Трентон, США

МОНОМАХОВА ГРИВНЯ

Несповна 150 літ тому (в 1821 році), на Чернігівщині, над річкою Білоус — літописний Боловос — знайдено великий золотий медаль, якого діаметр виносить 27/8 цаля. В археології України цей медаль має назву чернігівська, або ж Володимирова гривня. У княжій добі гривня це була жіноча або чоловіча прикраса шиї, яка мала радше значення амулета. Згадаємо, що були ще: гривня — грошова одиниця і гривня — одиниця тягару.

На лицевій стороні чернігівської гривні, у центрі є зображення стоячого архангела Михаїла. По правому боці архангела є букви — М, а вище неї Х. По лівому є Н, під нею Л, а ще нижче Ъ (ять). Кругом постаті архангела у формі перстень є грецький текст трисвятої пісні «Святий Боже»... Краєм гривні є перстень ростиного орнаменту.

На відворотній стороні гривні, посередині, є голова медузи, а з-під голови виповзує 10 зміїв з лев'ячими головами. Кругом медузи та зміїв є старо-український напис. «Господи поможи своєму слугі Василеві. Амінь». Кругом цього напису є ще другий довгий грецький заклиналий напис, який в'яжеться з образом медузи. Горою гривня є завершена двома вушками-ключками, через які перетягалось скіряну або золототкану мотузку, що її надівалося на шию. Для археологів немає сумніву, що чернігівська гривня належала Володимирові Мономахові, і тому її називають теж **Володимирова гривня**. Як було згадано вище, на зворотній стороні гривні є старо-український напис-молитва до Бога за поміч Василеві. Як відомо, ім'я Василь — це християнське ім'я, яке носив Володимир Мономах. Це вказує, що гривня справді була Володимира Мономаха.

Але ще є інший момент, який археологів упевняє, що вона була Мономахова.

Чернігівську або Володимирову гривню знайдено на Чернігівщині, на захід від Чернігова, де колись були ліси-бори, до яких Володимир Мономах їздив з боярами на лови, і де мав не одну небезпечну пригоду. Розколина у гривні пригадує дослідникам описи ловецьких пригод з ди-

кими турами, оленями, лосями, рисями та іншою звіриною, які Володимир Мономах описує у своїх «Поученнях —».

Досліди способу виробу гривні виявили, що вона походить з 1084 - 1094 років, коли Володимир Мономах був удільним князем Чернігова. Тому, що на гривні є зображення арх. Михайла, патрона Києва, і він був основною частиною київського герба, постало питання, яким чином Володимир Мономах, князь Чернігова, носив золоту гривню з гербом великого київського князя. І на це питання наука дає нам відповідь. Володимир Мономах дуже часто відвідував батька, Всеволода Ярославича у Києві, який близько 1084 року вже нездужав. Від 1084 року Всеволод не ходив сам у військові походи, лише вислав Володимира Мономаха. Тому дуже імовірно, що батько, Всеволод Ярославич з батьківської вдячності дав Володимирові Мономахові гривню-амулет із своїм князівським гербом, але на гривні казали помістити молитву до Господа за поміч синові Василеві, тобто Володимирові Мономахові. Чернігівська чи Володимирова гривня мала приблизну вартість данини, яку складав князеві середньодостойний город.

Як бачимо із чернігівською гривнею пов'язана історія двох княжих поколінь. Тому не дивно, що нею цікавилися і цікавиться багато дослідників.

На жаль, ця українська історична пам'ятка — як багато інших — зберігається не в українським музеї в Києві чи Чернігові, але на далекій Московщині, в «Ермітажі» в Ленінграді.

Тоді, коли в Україні іде з одного боку на- сильна акція обмосковщення всього, що українське, а з другого — український нарід усіма силами старається цей нищівний процес зупинити, українська спільнота поза Україною повинна дуже пильно вивчати наші культурно-історичні пам'ятки, бо за них іде бій в Україні.

С. Г.
(За «Українським Голосом»)

ПЛАСТУНКАМ НА ВУШКО

ІДЕМО НА ВЕЧІРКУ ...

Із початком осіннього сезону приходять знову час на вечірки: курінні, домашні, шкільні. Для Вас, мої Молоді Подруги, — це час гарних переживань, приготувань, очікувань і часом... розчарувань.

Звичайно, Ви, як жінки, буваєте мотором і спонукують цих усіх товариських імпрез, що восени та взимку стоять на першому місці. Немає прямо п'ятниці чи суботи, щоб десь щось не відбувалося, найчастіше у пластових домівках, а ці пластові станиці, що недалеко одна від одної віддалені, ще й залюбки запрошують взаємно своїх членів.

Отож ми вже у живому товариському сезоні, і з цього приводу я дістала від деяких моїх молодих щирих подруг питання: як їм бути на цих вечірках, як поводитися, що вбирати і що робити, щоб добре бавитися?

Мені незвичайно приємно, що до мене звертаються по пораду — але дуже важко дати на всі ці питання відповідь, яка б усіх задовольнила.

Я завжди стараюся Вам «шепнути на вушко» якісь добрі для Вас поради, отже, і цим разом не можу Вас завести та розчарувати. Перш усього Ви напевно хочете виглядати якнайкраще — це однак ніколи не означає, що на Вас мають усі звертати увагу тому, що Ви «перестаралися» і забагато намалювали своє личко та застроїли одягнулися.

Отже, вибирайте суконку, в якій — на Вашу думку — Вам напевно до лиця, навіть коли вона не найновіша. При теперішніх танцях вона не повинна в'язати Вас у рухах. Тепер, коли так прийшли до моди спіднички і блюзки, — це дуже вигідний одяг на малу вечірку, треба лише уважати, щоб блюзочка не вискакувала із спіднички при швидкому русі танців. Також спідничка, навіть дуже «міні», не може відслоняти нічого непотрібного, і тому найкраще вбирати панчохи, що сполучені водне із спідницями «штанятками». Лише прошу Вас не вбирайте дуже ясних чи білих панчіх (які тепер такі модні), коли у Вас грубі ноги!

Коли любите носити довге, просте волосся, dokonче мийте його найпізніше день перед вечіркою, бо немає нічого гіршого для загального вигляду як невиплекане, товсте, довге спущене волосся.

Розуміється, Ви вживаєте косметиків для прикраси обличчя, але уважайте — не забагато

їх — зокрема не забагато довкола очей — це добре для старших пань, а Вас — молодих лише пристарює.

Стільки про Ваш зовнішній вигляд — а який внутрішній, яка Ваша поведінка? Тут знову «золота середина» найкраща. Не накидайтеся надто хлопцям, бо це їх відстрашує від Вас, але також не гуртуйтеся в одному кутку залі як перелякані овечки, бо до великої групи дівчат також ніякий хлопець не має відваги перший приступити та одну із них вибрати. Будьте собою — природні, веселі, товариські — хоча саме це, часом, на вечірці найважче виконати.

Ніколи не сподівайтесь також від вечірки чогось надзвичайного, великого переживання — бо ... розчаруєтесь. Можливо, що буде там той «хтось», що саме Вас дуже цікавить — але звичайно це лише товариський вечір, успіх якого залежить від усіх присутніх.

Ви часто не дуже раді, що на вечірках є і старші — виховники чи батьки із Пластприяту — немов би Вас треба стерегти, щоб чогось поганого не вчинили. Вірте однак, що це для Вашого добра, а не через брак довір'я до Вас! Тепер часто трапляється, що приходять на залю, заохочені звуками музики непрошені гості з вулиці, і тоді присутність дорослих дуже помагає. Певно, ці старші опікуни не надто захоплені музикою, до якої танцюєте, і притемненими світлами на залі — але як довго Ви, Дорогі Подруги, уважаєте, щоб усе ж ця романтика світел не була завелика, а музика не надто голосна — коли Ви вмієте надати своєю поведінкою і своїм виглядом цілій вечірці відповідний настрій — тоді і Ваші друзі до цього пристосуються і будуть усі вдоволені.

Подруга Оля

Друкарня-ПЕРЕПЛЕТНЯ
КИЇВ
KIEV PRINTERS LTD.
686 RICHMOND ST. W.
TORONTO, ONTARIO

виконує
всіх
друкарські
і переплетничі
роботи

Дорога Подруго Дадо!

В нашій пластовій станиці чуємо дуже часті дискусії та різниці думок на тему: «Чи Пласт — це політична організація, а якщо ні, то чому?» Чи можете Ви, Подруго, сказати свою думку на цю тему?

Ліля

Дорога Лілю!

Пласт був і є аполітичною організацією, до якої може належати кожний молодий українець чи українка, що відповідають вимогам характеру, які Пласт ставить своїм членам. Найкращим доказом того, що Пласт стоїть осторонь усіх українських партійних непорозумінь і спорів, це те, що у його рядах бачимо дітей наших партійних діячів усіх без винятку середовищ, хоча існують інші молодечі організації, які виразно пов'язані з окремими партійними групами.

Подруга Дада

Дорога Подруго Дадо!

Я ходжу до католицької школи, і тому часто там буваю на шкільних Богослуженнях та приступаю із товаришками до св. Причастя. Мої батьки однак цього не можуть зрозуміти, а мама завжди хоче, щоб я була з батьками в нашій церкві, і мені дорікає.

Чи Ти думаєш, що це щось злого? Я ж мушу йти з товаришками до шкільної каплиці і не маю як в'ясувати сестрам, чому я, католичка, не маю бути на Службі Божій та причащатися.

Ірка

Дорога Ірко!

Ти не одна маєш таку проблему, бо багато нашої молоді ходить до католицьких шкіл. Але, як мені відомо, ніколи ніхто не змушує українських дітей відбувати у школі всі практики віровизнання за римо-католицьким обрядом, коли відразу на початку в'ясувати про свою приналежність до української католицької церкви, та що ми в своїх українських парафіях за нашим власним обрядом відбуваємо сповідь та приймаємо св. Причастя.

Тож Твоя мама має право Тобі дорікати, бо Ти як українська пластунка повинна не лише знати три головні пластові обов'язки, але їх і виконувати у Твоєму житті.

Подруга Дада

МОЛОДІ ТАЛАНТИ

МАЛЬОВАНІ ТАРІЛКИ ПЛАСТУНКИ В АВСТРАЛІЇ

Австралійська англомовна преса писала влітку про дуже гарні мистецькі тарілки старшої пластунки Марти Стельмахів. Марта приїхала до Австралії дворічною дитиною, а цього літа вона, маючи 21 рік, закінчила студії з мистецтва на університеті у Мельборні.

М Marta Stelmach with platos she decorated.

THE AUSTRALIAN WOMEN'S WEEKLY — June 5, 1968

Наша дуже активна пластунка примінює українські взори як прикраси до тарілок. На дерев'яних тарілках вона малює емалем.

Л.

Усміхнися!

**

Маленька сардинка пливла по дні моря із своєю мамою, коли раптом над'їхав підводний човен. Сардинка налякалася і сховалася за мамою.

— Не бійся, дитино, сказала мама. То тільки пушка людей!

**

Траєкторії цікавого

ДЕЛЬФІНИ І ЕЛЕКТРОНІКА

Ще в четвертому столітті до Христа грецький філософ Арістотель почав досліджувати надзвичайно цікаву морську тварину — дельфіна. Він помітив, що дельфіни є надзвичайно розумні, мають розвинену суспільну організацію і є дуже приязні до людей. Пізніше, протягом 25 довгих століть, учені дельфінами не цікавились. Аж за останніх 25 років наука «дельфінології» розрослась, і нині науковці різних народів інтенсивно студіюють цих інтелегентних сотворінь. Станції дослідів над дельфінами знаходяться в Каліфорнії, на Флориді, на Карибському морі, на Середземному морі, як теж на Чорному морі, в Україні. Вчені досліджують різні речі про дельфінів:

- «Мову» дельфінів, при допомозі найновіших електронних приладів: гідрофонів, звукозаписувачів, комп'ютерів, трансдюсерів і т. п. Ба, що більше: будують складні електронні апарати, які можуть перекладати людську мову на «дельфінячу», а «дельфінячу» на людську. Питання: чи справді дельфіни «говорять» своєю мовою, чи лише видають нескоординовані звуки, як багато інших тварин?

- «Сонар» дельфінів, який діє так, як сонар підводних човнів: дельфін видає спеціальні звуки, які відбиваються від різних предметів. Дельфін слухає луну тих звуків і при допомозі того може орієнтуватись і навігувати — навіть у зовсім темній, болотняній воді. Цей сонар дуже чулий: дельфіни вміють ловити риби, не вживаючи очей!

- Інтелегенція дельфінів. Дельфіни мають мозок на 20 до 40 процентів більший, ніж мозок людини і ще більше скомплікований. Чи вживають його ці тварини, щоб «думати», як людина? Який потенціал дельфінів? Чи зможемо їх уживати колись за своєрідних «морських собак», які допомагали б нам управляти підморські поля, викопувати підморські корисні копалини, будувати міста під поверхнею моря? Чи можна вивчити дельфінів для допомоги морцям у часі війни?

Це все звучить, як наукова фантастика, але американський уряд (а певно і інші держави), видають великі гроші на досліди над тими ж питаннями. Очевидно — воєнні застосування дельфінів дістають найбільше уваги.

Хто ж це ті дельфіни? Виглядають, як риби, але є ссавцями — себто годують своїх дітей молоком і є більше зближені до, наприклад, китів, аніж до акул. Вони є з родини китів, хоча є багато менші. По речі — кити теж надзвичайно розумні, але з ними важко робити експерименти, тож про них знаємо ще менше, як про дельфінів.

Є близько 50 родів дельфінів, у тому одна порода, znana, як «Чорноморський Дельфін», якого можна зустрінути на берегах України. Дельфіни мають надзвичайно високо розвинений слух і голосові органи. Вони можуть видавати звуки багато вищі, як ми можемо чути, себто багато звуків дельфіна є в «ультрасонічних» частотах. При тому звуки, які вони видають, є ще більш скомпліковані, як людська мова, тому аналіза тих звуків є дуже складна.

Дотепер вчені довідались такі речі про дельфінів:

- Дельфіни видають звуки від 200 до 150,000 коливань на секунду (Людське ухо чує від 50 до 15, 000, тож більшість дельфінових звуків для

нас не чутні). Дельфіни мають щонайменше два, а може й три звукові органи, які вони можуть уживати в скomплікований спосіб для комунікації поміж собою і для свого «сонара».

● Дельфіни до себе «говорять» — себто порозуміваються при допомозі звуків. При тому вони передають звуками не лише свої емоції, як більшість тварин, але і інформацію, як людина. Вони, наприклад, уміють описати якесь місце другому дельфінові.

● Дельфіни вміють говорити не лише під водою, але і в повітрі. Їх можна навчити кілька людських слів, які вони будуть пищати своїм високим голосом. Наприклад, дельфіни хутко вивчають імена тих людей, які з ними працюють, і пізнавши одного з них, кличуть його по імені.

● Сонар дельфінів є дуже складний, багато складніший і чуліший, як найкращий сонар вживаний на підводних човнах. Інженери-електроніки багато довідались нового про сонар, вивчаючи дельфінів. Деякі із цих речей сьогодні застосовують в електронічних сонарах! Але всеж таки сонар дельфінів є незрівняний. Наприклад, дельфін може розпізнати поміж такими самими предметами, але зробленими з різних матеріалів.

Але це лише декілька цікавих фактів про дельфінів. Ще багато мусимо про них навчитися; може незабаром вони стануть такими ж приятелями людини, як собаки були тисячі років. А може колись — хто знає? — своїм розумом вони стануть рівними людині?

Подав Любомир Онишкевич

ПОДУМАЙТЕ І РОЗГАДАЙТЕ!

На пластовому з'їзді з'їхались пластуни із цілого світу, де лише є Український Пласт. Порозставляли шатра. Так склалося, що на одній галявині в лісі стояло рядом 5 шатер; у кожному шатрі по одному пластунові — кожний з іншої країни. Мало того. Кожний з них мав іншої барви хустку, іншого роду шатро, інший пластовий ступінь і вів інше діловодство вдома, і також між ними є один писар та один гетьманський скоб. Питання: з якого міста є писар? А з якого міста гетьманський пластун-скоб?

Щоб це відгадати, маємо такі інформації:

1. Шатро пластуна з Торонта стоїть коло шатра-арабки.
2. Розвідувач має бронзову хустку.
3. Скарбник є з Нью-Йорку.
4. Скоб є з Буенос Айрес.
5. Шатро учасника стоїть коло шатра пластуна із синьою хусткою.
6. Гуртковий спить у середньому шатрі.
7. Пластун з Лондону спить у шатрі-гангарі.
8. У шатрі-палатці спить курінний.
9. Шатро-палатка є поруч направо коло шатра-індіянки.
10. Пластун із Сіднею має хустку фіялкового кольору.
11. Хронікар має червону хустку.
12. Шатро прихильника є коло шатра пластуна із зеленою хустиною.
13. Торонтонець живе в останньому шатрі зліва.
14. Пластун із зеленою хустиною спить у шатрі — канадців.

На основі тих фактів можете відгадати, хто є писарем, а хто має ступінь гетьманського пластуна-скоба.

Подали: Л. О.

(Розгадка подана на 28-ій сторінці.)

● Будьте ПЕРЕДплатником, а не ПІСЛЯплатником «Юнака»! Тому ШЕ НИНІ вишліть 5.00 дол. — ПЕРЕДплату за 1968 рік, як теж свою пожертву на пресфонд «Юнака»!

МОЛОДЕ ПЕРО!

ЖУРНАЛІСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЮНАЦТВА

Зі широю радістю вітає «Юнак» своїх побратимів — авторів «Молодого пера» — юнацькі односторінки, курінні газетки, що їх надсилають щораз то інші юнацькі частини. У цих виданнях так багато цікавого! Проблематика, яку вони затримують, наświetлення її, оформлення, усе це дає змогу пізнати духа «молодої зміни», познайомитися з рівнем їхніх талантів. Цим разом хочемо написати про одну юнацьку односторінку з Вінніпегу і про газетку куреня УПЮ-ок із Сиракуз.

«УСМІХ ВЕСНИ»

Це односторінка з нагоди Свята Весни у 20-ту річницю Вінніпезької Пластової Станиці (18. 5. 1968 р.), що її видав Курінь УПЮ-ів ім. Святослава Завойовника у Вінніпезі. Невідомо нам, із чим в'язали автори цю назву. Але для редакції «Юнака» вона є справжнім усміхом весни, як символу юности, бадьорости і краси.

ПЛАСТОВА СТАНИЦЯ -ВІННІПЕГ

Односторінка має всього 9 сторінок, вибита на цикльостилі. Хоча матеріялу небагато, але він дуже цікавий: «Двадцятьріччя — це не зупинка», «Деся надходила весна» — Павла Тичини, повідомлення про смерть Дрота, «Шляхом Двадцятьріччя» (хроніка Пластової Станиці), «Подивімося критичним оком...» (автор пл. роз. Орест Мартинович), «Лебеді материнства» В. Симоненка, «Думки пластової молоді» — висліди з анкети, переведеної редакцією між юнацтвом, «Підсумки анкети» — пл. розв. Ореста Мартиновича. Односторінка ілюстрована.

Ми вибрали з цієї односторінки до поміщення в «Юнаку» анкету — «Думки пластової молоді». Подаємо у скороченні.

1. Хто ти є?

	хлопці дівчата	
а) українець, громадянин Канади	72%	42%
б) канадець українського походження	28%	58%

2. Ким ти будеш, як виїдеш з Канади наприклад до Німеччини і приймеш німецьке громадянство?

а) німцем українського походження	11%	0%
б) українцем, громадянином Німеччини	89%	100%

3. Чи ти хотів би поїхати в Україну, якщо мав би нагоду?

Так	96%	92%
Ні	4%	8%

4. Приблизно скільки книжок ти прочитав у минулому році?

а) українських (всі разом)	87	103
б) англійських (всі разом)	290	304

5. Чи ти говориш по-українському?

	хлопці		дівчата	
	так	ні	так	ні
а) у своєму домі	96%	4%	100%	0%
б) між українськими друзями	31%	37%	74%	9%
На це питання не відповіли: 32% — хлопців і 17% дівчат.				
в) в Пласті	58%	6%	92%	8%

Не відповіли:
36% хлопців.

6. Чи українці повинні ходити на концерти виконавцями яких є мистці з України?

90%	10%	96%	4%
-----	-----	-----	----

7. Чи ти користуєш із пластових зайнять?

а) гуртка	81%	19%	58%	42%
б) куреня	38%	62%	54%	46%
в) табору	90%	10%	88%	12%

8. Чи пластові виховники виконують свої обов'язки?

	хлопці		дівчата	
а) дуже добре	9%	0%		
б) добре	38%	42%		

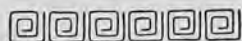
в) пересічно	33%	50%
г) погано	20%	8%
9. Чому належиш до Пласту?		
а) тому, що сам хочу	75%	60%
б) батьки посилають	19%	25%
в) не маю нічого ліпшого робити	6%	0%
г) невідповіли		15%

Анкету виповнювали 24 юначки і 29 юнаків. Усі вони є членами куренів УПЮ у Вінніпезі.

У підсумках анкети пл. розв. Орест Мартинюч подає такі інтерпретації окремих проблем: 1) «... ми під впливом англійської мови мішаємо дві справи: національність і державне громадянство (ситуація)». Про національність чи народність рішає історична, культурна, мовна і расова приналежність до якогось народу, а не горожанські папери чи місце народження. У Польщі було 7 мільйонів українців, і навіть польський уряд (хоч який був шовіністичний і мало демократичний) не пробував їх назвати поляками українського походження;... 2) 60% юнаків думає, що треба дати більший наголос на українське національне виховання. Один 15-літній юнак пише: «В першій мірі виховувати молодь в українському дусі, а потім можемо вправляти вузли». 30% юначок подало цю саму думку. Відповідь одного старшого юнака: «В першу чергу виховувати добрих громадян світу, аж потім добрих українців» доказує, що він «великий космополіт».

Зі сторінок «Усміху Весни» пробивається зрілий підхід до виховних справ, любов до своєї організації і турбота про її майбутнє. А це ж найкраща запорука того майбутнього...

ЗАВВАГА ВІД РЕДАКЦІЇ: Висліди цієї анкети надзвичайно цікаві, бо показують нам, як ставиться наша пластова молодь до певних проблем національності. — А що Ви про це думаєте? Цікаво було б нашій редакції порівняти думки юнаків з Вінніпегу з думками юнацтва по інших країнах. Тож — якщо Вам цікаво — подайте і свої відповіді, виповніть їх на картці і перешліть на адресу редакції "Юнака". Не мусите підписуватися — подайте лише свій вік і чи Ви юнак чи юначка!

“ЗОЛОТА ІСКРА”

Це газетка куреня УПЮ-ок ім. 500 героїнь із Кінгуру в Сиракюзах, США, що виходить раз на два місяці за редакцією пл. розв. Роксолани Тим'як, Мири Рубич, Ірини Миколаєвич та пл. прих. Оксани Сенік. Вийшло січневе число та подвійне за березень і травень ц. р. Газетка дуже дбайливо оформлена, з ілюстраціями, ч. 1 має 17, а ч. 2 33 сторінки.

Січневе число присвячене Золотим Ювілеям, пов'язаним із 50-річчям української державності. Назва газети віддзеркалює цей зміст. Моттом цього числа газетки є гасло: «Пізнаваймо минуле, щоб бути кращими сьогодні».

Друге число «Золотої Іскри» присвячене українській мові. Тут цитати із творів Л. Українки і П. Мирного про рідну мову, висловлювання (різної величини) 19-ти юначок про вагу української мови у Пласті і в народі, десять поезій на тему рідної мови українських поетів, починаючи від В. Самійленка, а кінчаючи на сучасних в Україні та на еміграції, стаття «Чужинці про Україну і українську мову» Надії Сенік — учительки школи українознавства в Сиракюзах, стаття «Наші патронки — 500 героїнь із Кінгуру», історія куреня з докладними даними про склад курінних проводів від заснування куреня аж до 1968 р., зведення членства в окремих роках за ступенями, перелік успіхів у праці куреня, курінна пісня, історія трьох гуртків, що творять курінь, шифри і ребуси.

Вартість «Золотої Іскри» у багатьох аспектах: у її змісті, у співучасті в ній усього членства, у дуже старанному і доцільно дібраному матеріалі, у великій праці, що її уклав курінь у Пласт і в громаду, врешті у гарному зовнішньому оформленні. Читаючи висловлювання 19-ти юначок на тему української мови, можна дивуватись багатству думок та аргументів, що їх подають авторки про збірвання, збагачування, вивчення, пошанування, звеличування української мови у щоденному житті.

Ось що радить робити Леся Бекерська з гуртка «Лисички», «щоб українська мова стала розмовною мовою між пластунами»:

ЯК ЦЕ ЗРОБИТИ, ЩОБ УКРАЇНЬСЬКА МОВА СТАЛА РОЗМОВНОЮ У ПЛАСТІ?

Щоб українська мова стала розмовною мовою між пластунами, треба її так добре вивчити, щоб свobodно нею висловлюватися. А якщо її вивчимо, то полюбимо нашу милозвучну українську мову. А полюбивши її чудову звучність та маючи великий запас слів, будемо все тільки нею говорити.

І тому ми мусимо собі постановити якнайбільше користати з науки в школі українознавства, дома багато читати не тільки книжки, але також газети, журнали, а також збирати свою бібліотеку.

Ми повинні також цікавитися громадським життям та брати участь в імпрезах, відповідно до нашої спромоги. А над усе, ми пластуни, повинні докладати всіх зусиль, щоб собі взаємно помагати. Перестерігаючи одна одну за кожне чуже слово, набудемо звичку користуватися українською мовою.

Пригадую собі, що я чула в українській школі таку думку: «Краплина води вижолоблює (Закінчення на стор. 18)»

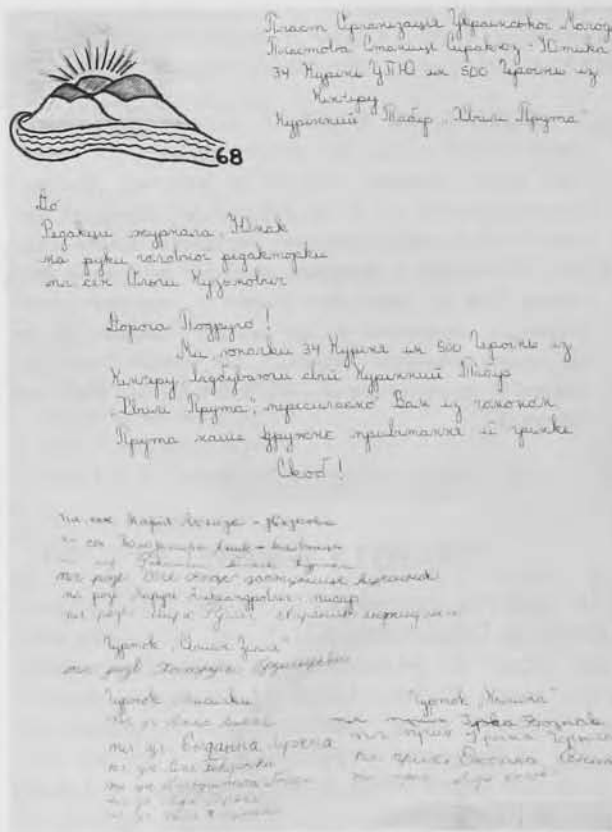
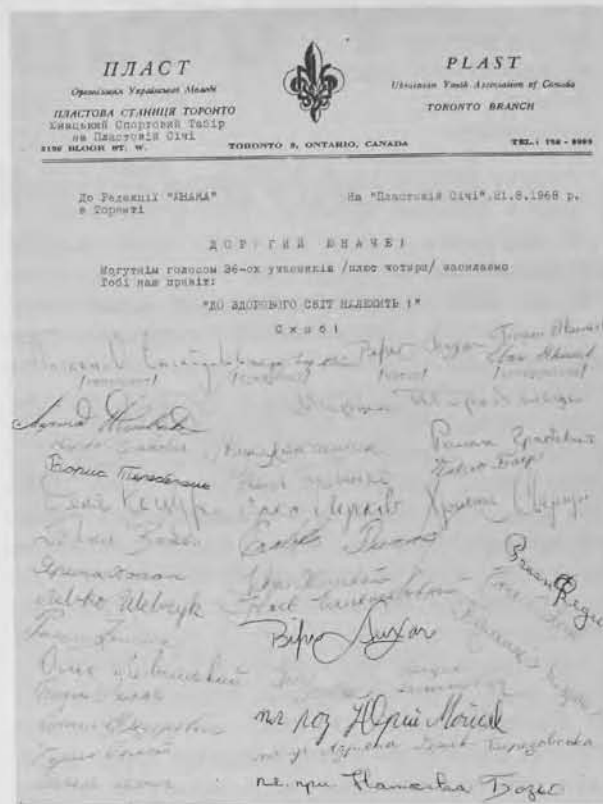
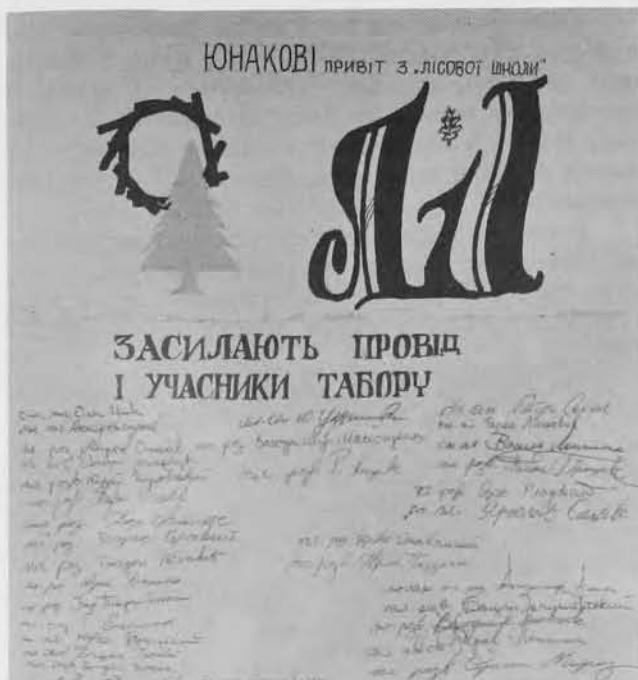
ПРИВІТИ З ЦЬОГОРІЧНИХ ТАБОРІВ

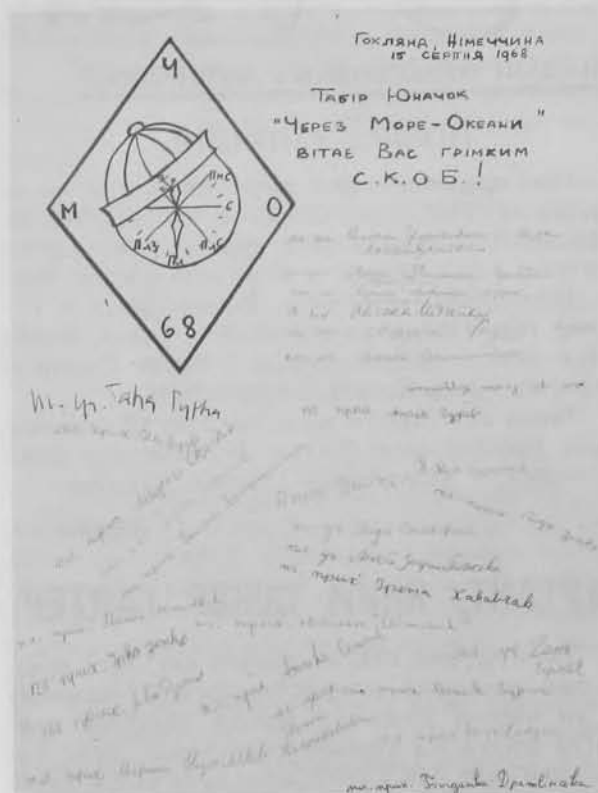
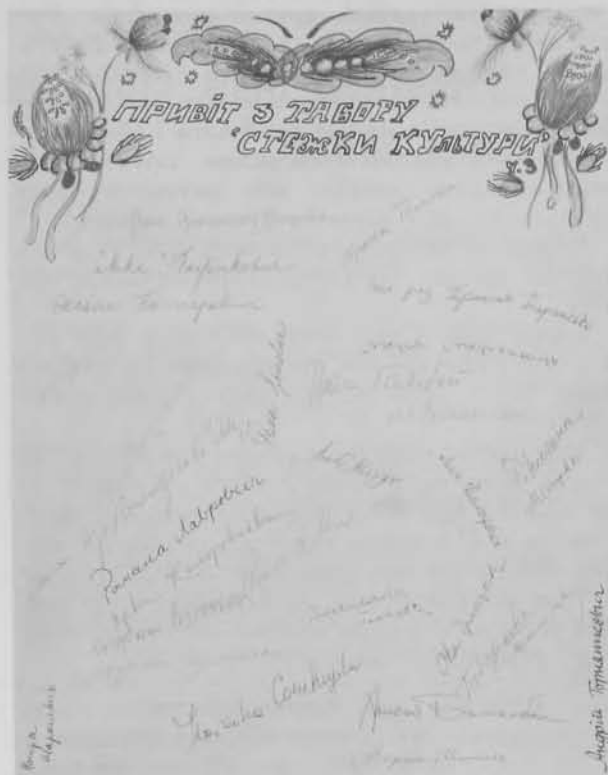
З приємністю містимо дальші привіти, що наспіли до нас із цьогорічних літніх пластових таборів.

Нам приємно, що наші читачі пам'ятають про «Юнака» також і під час свого літнього таборування та мандрівок. Майже всі привіти гарно та оригінально оформлені, а ілюстрації, написи та таборові відзнаки розписані кількома кольорами. На жаль, з уваги на великі кошти не можемо надрукувати цих привітів у кількох кольорах так, як вони виглядають в оригіналі.

Частину привітів ми вже помістили в попередньому числі «Юнака» за вересень ц. р. на 22 і 23 сторінках. За всі одержані привіти щиро дякуємо, а тепер чекаємо на цікаві дописи чи спомини з цьогорічних пластових таборів, обов'язково з гарними світлинами чи ілюстраціями.

Редакція і адміністрація «Юнака»

ПОЗІР... СПОЧИНЬ

Нам прислали тепер минулорічні три числа газетки «ПОЗІР... СПОЧИНЬ» із табору «Лісова Школа». Редактором цих видань був Адріян Бриттан, з Нью-Йорку, а йому допомагали Ярема Шулякевич, з Вінніпегу, Роман Дикун з Торонта, Юрій Янчишин з Дітройту, Орест Мороз з Нью-Йорку, Андрій Дубчак і Мирон Стахів із Чікаго та Євген Канцяр з Гамільтону.

Числа цих газеток мали від 5 до 10 сторінок друку (циклостилем Дітто). Подаємо тут дещо із творчости таборовиків «Лісової Школи».

Лариса

МУТАНТ, ЯКИЙ ІЗЖЕР ГАНТЕР

28-го червня 1967-го року о год. 8:17 вечора наш шановний інструктор наглої (негайної) чи то першої допомоги майже врятував своє власне життя від страшної небезпеки. Друг Татарський саме був у шопі, коли враз почув такий скрегіт біля дверей, неначе б це був якийсь великий жучок. Ну, пластун є хоробрий і також трішки цікавий, тому згаданий друг відчинив двері, зиркнув надвір і там побачив таке, що цього ніколи не забуде на ціле своє життя.

Там була величезна комаха, чи точніше, комар зі страшними баньковатими очима; тому комареві пінилось із рота і кров капала із зубів на землю. Наш інструктор пізніше пригадав, що цей велетень-комар мав під шиєю ще величезний шлунок, де правдоподібно був склад крові, яку він виссав. Друг Татарський, очевидно, є одним із жвавіших інструкторів тут на «Лісовій Школі», і він дуже швидко та спритно зачинив двері та сховався за таборовою аптекою. Пізніше того вечора хоробрі інструктори дослідили правду в цій справі.

А було це так. Минулого року (1966) на «Лісовій Школі» при кінці таборової площі яма на відпадки не була закопана. Під час осені зграї комарів наїдалися тими рештками їжі. Очевидно, що більшість із них погинула, але ті, що ще жили, були такі змінені, що їхні тіла побільшились так, що вони стали не комариками, але 10-стововими комарищами. Інструктори їх називали «мутанти», це означає, що ці комарі змінилися на гірше.

Ці мутанти-комарі («мутантус максімус») мають загальний вигляд нормальних комарів, але як згадано, є набагато разів більші і мають ще такі додаткові дві характеристики: 1) сильні, шпичасті зуби і 2) шлунок, який побільшується на 10 разів, коли комар нап'ється крові.

Коли мутант когось вкусить (дивись рисунок), тоді ця особа перебирає характеристики цього мутанта (дивись другий рисунок). Мутанти люблять жити там, де викидається сміття, і також там, де можна напиться багато крові інструкторів. На це мутанти мають два передні зуби. Та мутантів можна сполохати і збентежити будь-яким наглим і голосним звуком. Ось можна крикнути «позір» або дмухнути через таку дудочку, яку друг Татарський привіз...

Часами по вечорах таборовики чули, як хтось гарячково кричав. Це інструктори відганяли мутантів...

Учора один з тих мутантів пожер усіх людей у місті Гантер, але він прилетів до нашого табору, бо — кров інструкторів є найсолодша на світі.

Між іншим, наші інструктори довідались, що ще одна зміна чи мутація сталась у Гантері, де була «Лісова Школа». Великі, дорослі ведмеді, які їли із вищезгаданої незакопаної ями на відпадки, змаліли на таку саму міру, як малі комахи!

Тож, коли побачите малу комаху, яка реве немов ведмідь — то пам'ятайте — це може бути мутант («мутантус мінімус»).

Адріян Бриттан

(з газетки «Лісової Школи»
«ПОЗІР... СПОЧИНЬ» 1967 р.)

ЗАСИПЛЯЮ?

Я бачу — ніщо.
Чую — ніщо.
Бажаю — нічого.
Засипляю.
Маю сон.
У сні бачу — ніщо.
Чую — ніщо.
Бажаю — нічого.
І ще раз засипляю.
І все повторяється.
Я буждусь.
І буждусь іще раз.
І не збудився.

Орест Мороз

Сиджу і чекаю.
Не знаю, чому я чекаю.
Ніхто мені не сказав.
Я думаю, що і не скажуть.
Безпотрібно я чекаю.

Чому я маю чекати?
Я перестану чекати!
Я був нервовим, коли я чекав.
Я поклався.
Спершу я сидючи чекав.
Тепер я тільки сиджу.

Орест Мороз

ЩЕ ДОСІ МЕНІ СНИТЬСЯ „ЛІСОВА ШКОЛА“ ...

У чарівній околиці Гантерських гір Кетскіл, недалеко Нью-Йорку, відбувся від 23 червня до 7 липня ц. р. вишкільний табір «Лісова Школа». Тридцять учасників із США та Канади вибралися, не без страху, на цю модерну «пластову січ», що її залюбки називають «кузнею характерів».

Нас гостинно зустріла широка кам'яниста річка, яку треба було перебрести босоніж, щоб дістатися до місця, призначеного на табір. Під час переходу хтось підсвистував бурлацьку «... а Міссісіпі по кістки...».

На другому боці річки була протоптана стежка, мабуть минулорічними учасниками табору. Вона попроварила нас далі на невеличку поляну. Хтось показав нам трохи більшу поляну на горі під ліском, де мав відбуватися табір. Маршуємо туди і знаходимо високу траву, а в ній мільйони кватирантів-комарів. Сяк-чи-так, але відразу ставно наш вишкільний табір.

Неначе з-під землі появились конечні таборіві інституції: кухня, лятрина, умивалька тощо. За день-два збудували ми на «Лісовій Школі» мости, брами, як також налаждали бездротову комунікацію при допомозі «пушки-говорушки» (вокі-токі).

Услід за ним пішли цікаві гутірки з різних ділянок, потрібних при пластуванні таких як от: перша допомога, анатомія, психологія, зв'язок і комунікація, самозарадність, стрільання тощо.

Табором управляли по-демократичному. Кожного дня інший гурток перебирав усі таборіві функції, почавши від бунчужного аж до інтенданта.

Коли сонце лягло вже «спати», тоді йому на зміну з'являвся вогонь таборової ватри. Лунали горами бадьорі слова гимну «Лісової Школи»:

Це школа, школа лісова,
А в ній ми лісові студенти,
Вона всім школам голова,
На всі краї і континенти...

Уже давно погас вогонь чарівної ватри, уже розбірилися «у свояси» лісово-шкільні курсанти, але вслід за мною безнастанно маршує постать заступника коменданта табору, пл. сен. Петра Содоля. Його батьківська опіка та в'єтнамські подвиги, здається, зачарували нас усіх раз назавжди.

Таборова атмосфера була дуже приязною, а всім провідникам «Лісової Школи» належить наша щира подяка. Там ми бодай коротко пожили правдивим таборовим життям і вчилися служити вірно Вищій Ідеї.

Я ще повернуся до тебе, «Лісова Школо!»

Пл. розв. Борис Сірський
Ватерлю, Онт., Канада.

УКРАЇНСЬКИЙ УЧЕНИЙ - ПОПЕРЕДНИК РЕНТГЕНА

В одному із попередніх чисел "Юнака" писав я про професора Івана Пулюя, який був справжнім винахідником так званих "рентгєнівських променів" (по-англійському "Екс-рей"). Нещодавно натрапив я на статтю про цього видатного українського вченого, яку подаю Вам в цілості. — Пл. скоб Юрій Лось.

У Празі на будинку ч. 15 при вул. Пресловій, неподалік Сміховського Народного Дому, є меморіяльна дошка, яка нагадує, що колись тут жив і працював український учений, публіцист, письменник і перекладач проф. Іван Пулюй. З нагоди 50-річчя від дня його смерті варто згадати і хоча б коротко розповісти про цю людину.

Іван Пулюй народився у містечку Грималів на Тернопільщині, там закінчив 1863 р. гімназію. Згодом учився у Віденському університеті, де закінчив теологічний (1889) і філософський (1872) факультети. Викладав фізику та математику у морській академії в Рієці. У 1876 р. у Страсбурзькому університеті здобув ступінь доктора філософії. 1877 р. був асистентом, а потім доцентом Віденського університету. З 1886 р. працював професором Німецької Вищої Школи Технічних Наук у Празі, де в 1888 до 1889 рр. був ректором і виконував обов'язки декана електротехнічного факультету.

Одним з найцікавіших його наукових відкриттів були, зокрема, промені «Х», які потім дістали назву рентгєнівських. Іван Пулюй добре усвідомлював, яку революцію в медицині може зробити тим своїм винаходом, але не поспішав

оголошувати його до всестороннього удосконалення. Через те його винахід, на жаль, втратив свій пріоритет. З доповіддю про промені «Х» І. Пулюй виступив в аудиторії Вищої Школи Технічних Наук у Празі на три тижні пізніше професора Вільгельма Конрада Рентгена, який вголосив доповідь п. н. «Про новий вид променів» на засіданні Фізично-Медичної Асоціації у Варцбурзі.

В Австро-Угорщині І. Пулюй був визнаний як найбільший спеціаліст по будівництву електростанцій. За його проектами були споруджені електростанції у Празі — Голешовицях, в інших місцях Чехії та Австрії.

Іван Пулюй написав близько 50 наукових праць. Довгі роки він приятелював з письменником Паньком Кулішем і разом з ним як добрий знавець клясичних мов перекладав у Відні Святе Письмо.

Як щирий українець, він підтримував дружні взаємини з визначним ученим, професором Карлового університету Іваном Горбачевським (1854 - 1942). Їхні учні згадують про них такими словами: «Хоча вони кілька десятиків років не мали можливості побувати на рідній землі, все ж були зразковими патріотами своєї батьківщини, свого народу та рідної мови».

Юрій Гривняк

(За «Літературною Україною»)

ХТО ЗМІНЯЄ АДРЕСУ

хай зараз повідомить про це адміністрацію "Юнака",
подаючи свою давню й нову адресу.

(Закінчення із стор. 13)

камінь не силою, але частим падінням». Чи не можемо ми примінити того до себе? Чи мали б ми бути слабшими від маленької краплини? Я знаю добре, що можна зробити все. Треба тільки хотіти. А рідна українська мова — це наче той рятунковий пояс, що держатиме нас завжди на поверхні чужого моря.

На тлі нашої дійсності щодо мови усі думки із цієї газетки пера юначок і поетів та інших авторів — це справжні золоті іскри. Усі ми прагнемо, щоб вони розгорялися у справжнє полум'я. І щоб світло та тепло від них приваблювало більші і більші кола пластового юнацтва, щоб ми розуміли чому поет Фрідріх Боденштедт (цитований у ч. 2 цієї газетки) ось так висловився про українську пісню: «У ніякій країні дерево народньої поезії не видало таких великих плодів, ніде дух народу не виявився у піснях так живо і правдиво, як серед українців».

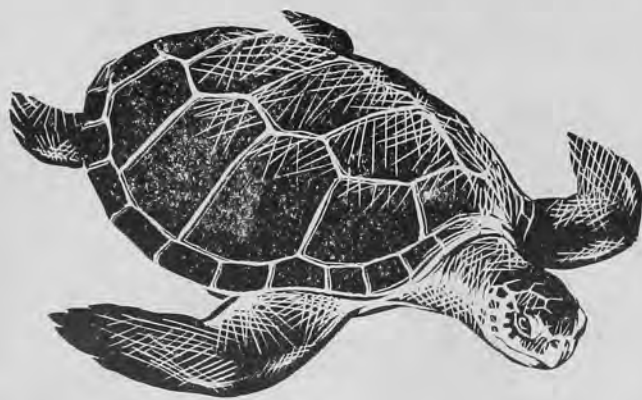
А. Г.

ЦІКАВІ ПЕРЕКАЗИ

Єхидна і Черепаха

Напочатку, жінка Єхидна Вомбімбая і чоловік Річна Черепаха Манджіві мали людську подобу. Але одного дня, на рівнині Марджаналя, в території племені Іваджа, вони посперечалися через слимака. Обоє хотіли його з'їсти. Розлючений Черепаха схопив в'язку бамбукових списів і кинув їх на Єхидну. Вони застрягли у її спині і стали колючками. Єхидна пімстилася, кидаючи на Черепаху великий плоский камінь. Камінь влучив у його спину і став на ній шкаралупою.

Із цього часу їх вигляд такий, який ми бачимо.

Яструбеня викрадає вогонь

На півночі Австралії, недалеко сьогодняшнього Дарвіну, у країні Маранунгу, над рікою Дейлі, у сиву давнину разом таборували: Яструбеня Дюнгарабая, старий Яструб Бугайдьма та Собака Моджін. Звичайно, собака збирав терпку й солодку картоплю ям. Вернувши з картоплею, сказав: «Браття, складіть кілька відповідних патикив, а я вертінням розведу вогонь, щоб зварити їжу. Хоч як завзято вертів, при чому зламав кілька патикив, але вогню не розвів.

— Радше піду — сказав — та роздобуду голувешку або палючий патик, щоб розпалити порядний вогонь.

Він пішов у напрямі табору Бірангма та скрився за горіховим панданусовим деревом, приглядаючись роботі жінок, які, вернувши з бушу з картоплею ям та іншою поживою, стали приготувляти вогнище з каміння, розпаливши вогонь. Коли все дерево згоріло, вони розгорнули жар на боки. У цьому моменті Собака вискочив із-за дерева, ухопив палаючий патик та давай утікати, але жінки його дігнали, відібрали патик, кажучи: «Для тебе немає вогню».

Про цю невдачу пригоду Собака розповів своїм друзям, кажучи: «Я завеликий». Вони йо-

му порадили зробити це ще раз. Другим разом йому теж не повелось. Жінки знову його прогнали. Не маючи успіху та тому, що його руки боліли від вертіння, він каже: «Тепер ти, Яструбеня Дюнгарабая, підеш по вогонь, тебе не помітять, бо ти мале».

Яструбеня причаїлося за тим самим деревом. Жінки розпалили вогонь та заглянули кругом, чи немає де скритого Собака або старого Яструба. Не зауваживши нічого, бо Яструбеня було маленьке, вони взялися за свою звичайну роботу. А коли розгорнули жар, Яструбеня закралося та вхопило розжарений патик, викрикнувши: «Ді-с-тав, ді-с-тав». Жінки кинулись до нього, але воно лиш крилами замахало та подалося в напрямі свого табору. Під час лету від патики відривалися жарини. Ще й сьогодні можна бачити на землі вугляні клаптики, куди летіло Яструбеня.

Вернувшись додому, воно зауважило, що нетерплячий Собака з'їв свою картоплю невареною. «Ах — Дюнгарабая лаяло Собаку — ти з'їв сиру картоплю, то навіщо ж я принесло вогонь!»

Нетерплячка Собака Моджін є причиною, що всі собаки споживають свою їжу сирю і не можуть говорити так, як яструбенята вміють.

Однак, всі троє і далі живуть на тому самому місці Мрій в Дюнгарабая, що дістало ім'я від малого Яструбеняти.

Подав Ярослав Булка
Австралія

ДО НАС ПИШУТЬ:

● Широ бажаю якнайкращих успіхів у дальшій праці. "Юнак" — дійсно гарний журнал, і ми всі дома, без огляду на вік, з великою приємністю його читаємо. Вітаю наших Скобі! — пл. сен. Анна Герасимович, Манчестер, Вел. Британія.

● Від племені УСП-ок і УПС-ок "Перші Стежі" складаємо дарунок на пресовий фонд "Юнака" в сумі \$50.00. — Скобі! — ст. пл. Христя Білінська, писар, — ст. пл. Дзвінка Захарчук городищева, Філадельфія, США.

ПОДИХ НЕЗРИМОГО

(Уривок з повісті)

Від редакції:

Хвиля нових відкриттів у науці, нові інформації про космос і інші ділянки науки-техніки знайшли відгомін у літературі наукової фантастики, приклади якої можна знайти у кожній мові світу. І українська література багата на твори цього жанру. Ось у трилогії "Діти безмежжя" український письменник, Олесь Бердник, описує фантастичні пригоди українського астронавта Павла у космічних просторах.

В уривку "Подих незримого", який подаємо нижче, астронавт Павло досліджує сателіти планети Марса — Фобоса і Деймоса. Виявляється, що це не природні місяці, а штучні сателіти, які збудували колись давним-давно дивні мешканці Марса.

Марс наближався. Криваво-оранжевою кулею плив він в отворі ілюмінатора. Корабель, слухняно підкоряючись команді кіберпілота, вийшов на орбіту Фобоса, за дев'ять тисяч кілометрів від планети. Де ти, дивний сателіте? Що ти? Хто ти? Звідки взявся? Чому так тривожиш учених Землі? Хто створив тебе, химерного, незвичайного, і запустив навколо древнього Марса?

Ген, вдалині, сяє зірочка. Він, сателіт. Повільно наздоганяє корабель таємничу планетку. Зірочка перетворюється на сферу. Вона блискуча, гладенька. Ще ближче, ще... Сфера темніє, набуває фіолетового тону.

Павло ввімкнув радіостанцію. Послав сигнал на Землю. Через кілька хвилин прийшла відповідь: "Земля слухає".

— Наближаюсь до Фобоса, — сказав Павло. — Готуюсь до спуску. Фобос — геометрично правильна куля. Це, безумовно, штучний сателіт. Прилади відзначили посилену гравітаційну дію. Розбіжність з розрахунками. Вирішую: посадити корабель на Фобос.

Пливуть хвилини. Пливуть віки. Зоряне мереживо супроводжує корабель, стискається до центру. Нема нічого в цю хвилину. Цієї хвили тут тільки він — посланець Землі і вібруюча таємнича куля. Вона вже зовсім близько. Дивна. Неземна. Жодної споруди на поверхні. Жодних деталей.

У динаміках звучить відповідь. Говорить Петрів. Голос його пробивається крізь шум космосу, крізь тріск розрядів:

— Давай, Павле. Тільки обережніше... Ми ждемо...

Як просто. Як по-домашньому. Земле, моя

мати прекрасна! Сягнула ти руками синів своїх до далеких світів, і не буде кінця тій путі...

«Марс-18» підпливає до Фобоса. Багряна куля планети зникає за супутником. Пульсують фіолетні барви на поверхні Фобоса. Очі Павла починають боліти. Він надіває окуляри з фільтром.

Корабель і супутник зіткнулися. Павло відчув потужне гойдання. Здавалося, ніби «Марс-18» потрапив на спину якійсь живій істоті і вона бажає звільнитись від непроханого гостя. Що це таке? В чому справа?

Треба вийти. Дослідити поверхню. Провести виміри, фотографувати. Знайти вхід у середину. Він повинен бути. Неодмінно!

Вібрація відновилась. Корабель захитався. Павло розгублено глянув в оптичний отвір. Фіолетова поверхня швидко розступилася. Відкрилася моторошна безодня. «Марс-18» падав униз.

Так було недовго. Спуск припинився. Корабель завмер.

За ілюмінатором посвітлішало. Зоряне небо зникло. З'явилися денні промені. Вони залили простір навколо корабля.

Коваль виглянув... Ледве не скрикнув від захоплення. Навколо котилися хвилі стиглої пшениці, синіло земне небо, сяяло сонце. Біліли хмарки, в повітрі пливло голубе марево.

Чари. Чи, може, він спить...

Розум спокійно заперечив. Не будь дитиною. Не уподібнюйся дикунам. Не бачив просторового кінофільму? Не розумієш, що високорозвинені істоти володіють таємницями перебудови простору? Вони, безумовно, так вітають гостя з Землі. Показують йому улюблену, рідну планету...

Але що ж робити? Вийти? А чи можна тут дихати? Ілюзія залишається ілюзією, а організм вимагає свого...

Павло почув чіткий голос. Він пролунав чи то в просторі, чи то в його свідомості:

— Ми вітаємо брата з планети Земля...

Павло озирнувся. Розгублено запитав:

— Хтось говорить? Чи мені здається?

— Не здається, — м'яко заперечив голос.
— Говорить твій брат з сусідньої планети. Ми чекаємо тебе назовні...

— Я зможу дихати вашим повітрям? — запитав Павло, все ще вражений.

— Зможеш. Ми створили земну атмосферу. Іди.

Павло не став очікувати. Хутко вийшов з каюти, опустився вікном вниз, відкрив зовнішній люк. Близьк літнього дня вдарив в очі. Павло ступив на м'яку шовковисту траву. Пройшов по ній. Оглянувся. Корабель зник. Що за мана? Як же тепер? Чи він не збожеволів?

— Не турбуйся. Корабель цілий, — сказав голос.

Перед Павлом виникла постать. Астронавт здригнувся. Нарешті. Але як несподівано, таємниче. До болю в очах вдивлявся у риси марсіанина, шукав відмінності й схожості, розкривав розум свій, серце своє назустріч розумові іншого світу. І дивувався. Чим далі, тим більше...

Перед ним стояв земний юнак. Високий, стрункий, худорлявий, синьоокий. Біле волосся хвилями спадає на високе чоло. Погляд глибокий, мудрий, бездонний. Міцно зімкнуті вуста. Тонкі гармонійні руки. Вони простягаються вперед, ніжно торкаються плеча і грудей гостя. Ніби блискавиця пронизує Павла. Але йому приємно.

— Тебе дивує, що я схожий на людину Землі? Я правильно зрозумів твій подив? Я відповім. Ми не схожі на вас. Зовсім не схожі. Фізично. А внутрішньо — ми брати. Брати по розуму. Це тобі ясно.

— А чому ж...

— Чому я такий, як ти? Ми вміємо міняти зовнішню форму. Відповідно до того, з ким встановлюємо контакт...

— А мова?

— Он як? Ти ще не розумієш, що ми сприймаємо не зовнішній символ поняття, а його ядро — імпульс думки? У вас на Землі безліч мов. Ми знаємо. Це примітивний, але закономірний ступінь. Наступний щабель — всерозуміння. Ви можете єднатися з будь-якими цивілізаціями, хоч і говоритимете різними мовами...

— По всій Безмежності? — засумнівався Павло.

— Ні. Ні, не по всій. Є такі ступені еволюції, які недоступні нам. Ми — діти єдиної системи. Тому наші шляхи спільні...

Марсіанин лагідно усміхається, бере Павла за руку.

— Ти справжній землянин. Ненаситний, як всі ви. Спочатку здивувався, а потім бажав одразу пізнати все. До Безмежності!..

Павло винувато усміхається. Господар Фобоса схвально дивиться на нього.

— Я кажу це з похвалою. Перед людством Землі — прекрасна путь. Якщо воно об'єднається і вибере її... А тепер ходімо. Тобі я відкрию багато. Для мужності нема таємниць. Ти знатимеш минуле Марса. Ти знатимеш його сучасне. І ти почуєш про велику трагедію тих, до кого ти прибув у гості...

Павло не розуміє. Він дивиться на марсіанина, дивується. Як? Така мудра, прекрасна істота говорить про якусь трагедію?

Господар веде Павла вперед. Зникає поле, небо, хліби. Все це так несподівано, що астронавт з острахом застигає на місці. Але потім, опанувавши себе, з тривогою заходить до гігантської залі. Лунає тонка мелодія, хвилюється кров, наростає відчуття майбутніх, нечуваних раніше таємниць. Свідомість розширюється, готується зійти на нові, неосяжні ступені пізнання...

Свідомість Павла ніби розділилася. Земна її половина завмерла, причаїлася, вражена грандіозністю побаченого, почутого. А новонароджена частина — могутня, тріумфуюча — з радістю вбирала в себе потік явищ і понять нового світу.

Зустрів ще кількох марсіян, схожих на першого. Вони стримано й ласкаво привітали людину Землі, але не затримувались довго біля неї. Павло не здивувався. Напевно, ці істоти вже пізнали нескінченні глибини світобудови, бачили мільярди різних істот. І для них кожен новий космонавт — звичайний гість, а не причина для сенсацій...

Перший марсіанин — ім'я його було Сана, тобто Вічний Мандрівник, — повністю взяв на себе обов'язок гіда. Він пояснював Павлові все, що той хотів, заповнював його ненаситну свідомість лавиною нових фактів і знань. Але одразу попередив:

— Наш корабель, який ви називаєте Фобос, раджу особливо не вивчати. Він такий однорідний з вашої точки зору, що цікавим не здається. Це своєрідна істота... Ти здивувався? Я правильно сказав... Істота. Не біологічна, а створена нами. Ти покищо не розумієш. Вона живе, розвивається, мислить. Але вона невіддільна від нас, своїх творців. І завдання її теж невіддільні од наших завдань. Ви на Землі мрієте вивчити Фобос і Деймос, здобути тут скарги марсіянської цивілізації. Це думка наївна. Вона ігнорує неспівмірність цивілізацій, розділених міріадами років. Але ще кілька слів про наші кораблі-істоти. Вони мають практично неосяжні програми. Кожне наше бажання виконується. Зрозуміло — еволюційне бажання. Завдання, що суперечить прогресові і благу космосу, не буде виконане...

Павло зідхнув, засміявся.

— Чому ти? — здивувався Сана. — Ага. Вже піймав твою думку. Ти б хотів, щоб так було на Землі. Що ж, я згоден з тобою. Ми сумуємо, що Земля розділена і хаотична. А тепер я готовий розповісти тобі все. Все, що можна...

— А хіба можна не все? — зацікавився Павло.

Сана усміхнувся.

— Далеко не все.

Він оглянувся. Навколо вібрували, переливалися фіолетовим сивом примарні стіни приміщення. Він похитав головою. Незвичайно, дивно, тривожно. Ніби уві сні. Так і здається, що ось прокинешся, поглянеш навколо... побачиш рідний ліс, почуєш дзвін сосен, шум дубів, майво ласкавих березових віт...

І так сталося. Зникли стіни, крило променів змело фіолетові барви. Десь далеко затюкав соловей, над головами Павла і Сана зашуміла густа корона дерев.

Марсіянин схвально кивнув.

— Ти зрозумів. Тепер знаєш, що Фобос і Деймос — це ми самі. Наша думка нездільна од дійсності. Що ж, сідаймо, як у вас на Землі. Так буде звичніше, простіше. Вважай, що я не чужий житель, а твій товариш, друг. Та воно так і є. Близько від істини.

Павло вже нічому не дивувався. Він засипав Сана потоком запитань, ніби боявся, що не вистачить часу на все.

— А крім Марса і Землі, ще якінебудь планети заселені в системі Сонця?

— Майже всі, — спокійно відповів Сана.

— Навіть Юпітер, Сатурн, Уран і Нептун?

— Не «навіть». На них дуже високі еволюції.

— Розумію.

— Кожна планета, кожен центр сили і матерії — є центр життя. Життя істот Землі чи наше життя — лише одна з безкінечних форм неосяжного прояву життя.

— Ти говориш, Сана, що всі планети заселені. Чому ж нема безперервного обміну? Чому люди Венери або ви не відвідуєте нас?

— Ти зрозумієш все. По-перше, і ми, і люди Венери чи Юпітера не один раз відвідували вас. І допомагали вам. І тепер бувають на вашій планеті. Але не так, як ви гадаєте. Не у ваших уявленнях...

— Як же?

— Не все одразу. Це космічні істини. Ви повинні піднятися до них. Потім, потім, друже з планети Земля...

— Тоді розкажи про себе, про Марс. Ти говорив про трагедію. В чому вона?

— Слухай. Ця розповідь повчальна і для вас, істот Землі.

Руа, або Марс по-вашому, старіший від сестри Землі. Вона ще котилася по орбіті туманною кулею, що була насичена творчою снагою, вона ще породжувала в конвульсіях і несвідомих радощах, в муках і трепеті потворних, дивних, жадаючих дітей своїх — химерних драконів, жахливих риб, гігантські дерева, барвисті водорості... а Руа вже ніс на собі величну цивілізацію.

Я й мої товариші, яких бачив тепер, жили ще тоді. Ти здивувався знову. І недаремно. Це й є трагедією тих, кого ти зустрів...

Минули нескінченні цикли еволюції. В битві з хаосом і собою ми досягли вершин Розуму. Ми зрозуміли вселенську єдність, ми створили суспільство Братства і Краси. Але розумна істота ніколи не здобуває повної перемоги. Без-

межжя ставить перед нею нові й нові завдання. Це і є суть Буття. Без цього — смерть!

Руа шукав нових шляхів. Бо завершувався виток спіралі історії планети, який вичерпував попередній ступінь еволюції. Всесвіт ставив перед нами нову загадку. В майбутньому майоріла постать істини, покрита запоною тайни. Загадка була ось у чому: конечно не може розвиватись безкінечно. А планета, істота, видимий світ — конечні. Або наша цивілізація загине, або вона повинна розірвати запону видимого світу, розширити його в невидимість. Так говорили мудрі вчені. І кликали всіх шукати нових шляхів, вивчати глибинні закони Матерії, щоб відкрити їх для Людини.

Я й мої друзі — нас було тридцять — скептично ставилися до таких пророкувань. Ми іронізували над старими вченими, говорили:

— Погляньте на небо. Воно неосяжне. Воно вказує нам шлях до Безсмертя. Вперед, жителі Руа. До інших зірок. Там ми знайдемо нових істот, відкриємо таємниці Буття...

Сіар, старий учений, спокійно відповів:

— Ти бачиш, Сана, безмежний плин того ж самого поверху матерії, що і в нас. І там брати по розуму шукають ту ж загадку Буття, як і ми. Навіщо даремні поривання? Хіба не краще спрямувати сили в суть речей, а не ковзати по поверхні? Безмежність не має ні довжини, ні протяжності в часі. Безмежність триває в собі, як частки, і те й інше. Вона скрізь. Зупинись, Сана, в ефемерному польоті. Лети в розумі! Розбуди сон свого ества...

Ми сміялись. І прагнули до далеких галактик. Нас підтримали. І дали все необхідне. Збудували гігантські кораблі. Обладнали їх для далеких мандрівок.

Ми стартували з Руа.

Ми відвідали безліч систем. Шукали в далеких світах мудрости і знання. Зустрічали сотні, тисячі інших істот, схожих і не схожих на нас. Нижчих за рівнем і вищих, мудріших і жорстоких, бідних і багатих, процвітаючих і занедбаних.

Ми відвідали інші галактики. І не знайшли того, що шукали. Скрізь кипіла боротьба, шукання, прагнення до істини. Скрізь розумні істоти здійснювали погляд вгору, до зоряних небес, і мучились у роздумах, і запитували в Безмежжя:

— Де істина? Куди нам іти?

І ми старіли. Летіли далі. І вже не сміялись, згадуючи старого Сіара. Минали вражаючі потоки часу. Нас зберігала відносність ритміки Буття, зв'язана з швидким польотом.

А в одному з світів ми знайшли близьких істот. Вони досягли грандіозних успіхів у підкоренні матерії. Вони творили живих істот, регенерували пошкоджені члени, воскрешали

мертвих, синтезували будь-які плоди чи рослини, продовжували життя в нескінченність.

Ми торжествували. І раділи, що тепер зможемо повернутись на Руа, знайшовши для близьких своїх правильну путь — путь вічного життя, творчости, розвитку для кожної окремої істоти.

Нас зробили практично безсмертними. І коли вже це сталося, один з їхніх великих творців, мовчазний, задумливий вчений, сказав:

— Ви радієте, наші гості, тому, що придбали велике Знання. А мені сумно. Я б хотів позбутися його. Це не істина — вічне життя істоти. Це прокляття...

Ми полетіли назад, несучи в серцях тривогу. Я думав над словами старого вченого. І зрозумів їх, повернувшись на Руа.

Це сталося недавно. Коли ми ввійшли в систему Сонця, то зрозуміли, що втратили все. Минуло — за земними розрахунками — десятки мільйонів років. На Землі вже виникла цивілізація. Руа котився по орбіті мертвий, покритий пустелями. Ми спочатку злякалися, гадаючи, що з плянетою сталася катастрофа. Запустивши кораблі навколо Руа, ми почали досліджувати батьківщину.

Минули роки. Ми знайшли істину. Ти хочеш знати, як? Я цього не скажу. Це таємниця. Поки що. Прийде час — ви знатимете все. Ми дізналися, що люди Руа не зникли, не знищили себе і планету, а перейшли за законом ритму в інший світ. Як переходить зерно в рослину, як переходить ніч у день, як переходить ембріон в істоту, як переходить всяка потенціальність у реальність. Адже кожна подія, кожна річ, кожне явище є причиною, потенцією для свого наслідку, для свого вияву, для свого продовження. Попередня еволюція, дітьми якої ми були, це — ембріон наступного зльоту людства. Це передбачав старий Сіар, до цього кликав. А ми не послухались його, і залишилися анахронізмом древньої еволюції. Егоїзм, бажання особистого щастя, гонитва за ефемерним, зовнішнім, жорстоко помстилася нам.

Але ми не відчаювались. Ми працювали, творили, шукали зв'язків з невидимим тепер людством, яке мчало поряд з нами неосяжною глибиною Безмежжя.

Ми покрили Руа рослинністю, використали невеличкий запас води біля полюсів для зрошення. Іригаційна система капілярів створила єдину систему. Нам належить багато зробити: дати творчий імпульс новій еволюції. Вищий, ніж була наша. А ми... тисячоліття ще будемо сумувати за вітчизною, яка маячить в тумані на обрії, ніби фантом, ніби привид. Нам сказали, що шлях туди не закритий. Але ми самі нагромадили на ньому багато перешкод. Ті перешкоди в нас, в нашій свідомості, в наших орга-

нізмах. Ми тепер зрозуміли, як зруйнувати ті перешкоди... Але скільки даремних зусиль?..

Павло, заплющивши очі, слухав. Шуміли дубові віти над головою, тихо шелестіла трава, співали птахи. Що це? Все сплелося в дивовижному поєднанні: Земля, Марс, Безмежжя. Де він, де Сана, де невидимі друзі? Все єдине, все разом, усе в одному потоці, тільки на різних гребенях хвиль...

Хтось торкнувся плеча. Блискавиця вда-

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК

для Ваших друзів і друзів з приводу їх дня народження, іменин, різдвяних чи великодніх свят, успішного закінчення шкільного року чи інших подібних нагод — це

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА «ЮНАКА»

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК для юнака чи юначки при кожній нагоді — **ЦЕ ПЕРЕДПЛАТА «ЮНАКА»**. ● Наша акція у справі дарункових передплат «Юнака» що в першу чергу призначені для зразкових, але незможних юнаків і юначок з європейських і південно-американських країн, **НАХОДИТЬ СЕРЕД НАШИХ ЧИТАЧІВ ШОРАЗ ТО БІЛЬШЕ ЗРОЗУМІННЯ. ● ЗРОБІТЬ І ВИ «ДОБРЕ ДІЛО»** та зголосіть **ОДНУ ДАРУНКОВУ ПЕРЕДПЛАТУ** до нашої адміністрації!

СПИСОК ДАРУНКОВИХ ПЕРЕДПЛАТ,

що вплинули до Адміністрації «Юнака»

в липні і серпні ц. р.

1. Пл. юн. Олександр Рудницький, Монреаль, Канада, для юнака в Німеччині.

2. Гурток УПЮначок "Мрії", 4-ий курінь ім. Лесі Українки, Торонто, Канада, для юначки в Торонто, Канада, за два роки.

рила в серце. Павло розплющив очі. На нього дивилися сині мудрі очі. Усміхалися радісно.

— Я чую твою думку, друже. Ти глибоко розумієш істину. Ти — посланець мудрого племені. Хто, дивлячись в небо, каже далеким зіркам: брати! — той торкається серцем найглибшої таємниці космосу. Я вірю — ви будете менше блукати в лабіринтах Буття, ніж ми. Ми допоможемо вам. Ти повернешся назад, а з тобою будуть наші серця.

3. Пані Наталія Бундза, Торонто, Канада, для юначки в Судбурах, Канада.

4. Пані Ольга Дівнич, Балтімор, США, для юнака в Німеччині.

5. Панство Галина і Степан Панькови, Чикаго, США, для юнака в Торонто, Канада, і для юначки в Чикаго, США.

6. Пл. сен. інж. Василь Ісаїв, Аахен, Німеччина, для двох юнаків в Аргентині (вдрузе).

7. Гурток УПЮ-ок "Веселка", Клівленд, США, замість квітів на могилу св. п. Дмитра Мачалаби, улюбленого Дідуса пл. юн. Ліді і Христі Кусяків і Люби Росул, — для юнака в Торонто, Канада, і для юнака в Монреалі, Канада.

8. Пл. сен. Зенон Татарський, Торонто, Канада, для учительки народної школи в Торонто, Канада (вдрузе).

Разом 11 нових дарункових передплат.

● Останнє наше звіdomлення про дарункові передплати було поміщене в "Юнаку" ч. 7-8/68 за липень і серпень ц. р.

● Разом з попередньо проголошеними досі зголошено 257 дарункових передплат.

● Масмо багато адрес зразкових, але незможних юнаків і юначок з європейських і південно-американських країн, для яких потрібно заплатити дарункові передплати.

● ХТО ЧЕРГОВИЙ ЗРОБИТЬ "ДОБРЕ ДІЛО" І ЗГОЛОСИТЬ ДАРУНКОВІ ПЕРЕДПЛАТИ?

МАМО, ПРИЙШОВ ТВІЙ «ЮНАК»...

Дехто твердить, що найпильнішими читачами «Юнака» є матері нашого пластового юнацтва. На доказ того наводимо такий один правдивий випадок.

До одного з наших домів прийшов листоноша і передав синові власників дому поштові посилки, в тому і журнал «Юнак». Цей син, що є пластуном-юнаком і передплачує «Юнака», переглянувши одержані поштові посилки, передає їх своїй мамі і каже до неї:

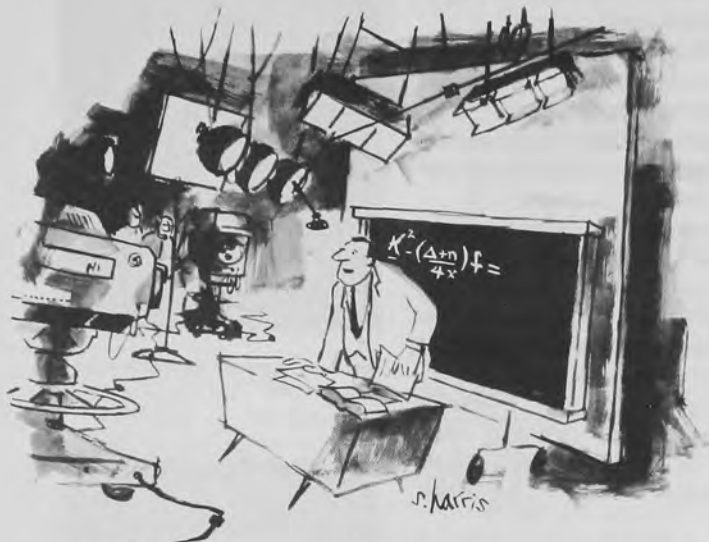
— «Мамо, нині прийшов з пошти також твій «Юнак»...

УСМІХНУСЯ!

ЕЛЕКТРОНИ НА ВЕСЕЛО

— Чи ця формула розв'яже таємниці атому, чи прямо буде дорівнювати zero? Слухайте нас завтра на цій самій станції, в той сам час.

— Ану, Форбс, перевір цей вислід комп'ютора! Але спішися! Маєш на це лише 15 років!

— Пане Джонс! Ви повинні пам'ятати, що всі роботи з фірми "AP" придержукться 12-ої точки пластового закону!...

— Останніми часами наша машина почала робити помилки. Я думаю, що вона залюбилася в машину число 2.700 в інженерському відділі...

— Від Редакції: Усі ці дотепи подасмо за журналом "Електронний Вік", за дозволом фірми "aPCiEй".

ВИСЛІД КОНКУРСУ СУЖ КАНАДИ

на найкращі твори молодих авторів, друковані
в українській пресі в 1967 році

Управа Спілки Українських Журналістів Канади розписала в лютому ц. р. свій 1-ий конкурс на найкращі літературні і журналістичні твори молодих українських авторів (до 25-ого року життя), друковані в українських часописах і журналах у вільному світі в 1967 році.

На конкурс наспіло 37 творів молодих авторів, друкованих у минулому році в таких пресових органах: «Юнак», «Пластозий Шлях», «Новий Шлях», «Гомін України», «Шлях Перемоги», циклоstileвий журнал «Зозульки», шкільна газета «Мета».

Управа СУЖ запросила до складу конкурсного журі письменників Володимира Скорупського, Бориса Олександрова і ред. Богдана Гошовського. Журі конкурсу на своєму остаточному засіданні, 17 червня ц. р., вирішило нагородити у рамках трьох нагород 9 авторів (одна — перша нагорода, три — другі і п'ять — третіх нагород). Усім авторам признано скромні грошові премії з признаної на цю ціль управою СУЖ суми 120 дол. Нижче подаємо текст постанови журі:

ПОСТАНОВА

Журі 1-ого конкурсу СУЖ Канади на найкращі твори молодих авторів, друковані в 1967 р.

На доручення Управи СУЖ Канади журі, у складі Б. Олександрів, Б. Гошовський і В. Скорупський, розглянуло 37 творів молодих авторів, що були друковані в українській пресі в 1967 році і відповідали вимогам конкурсу, проголошеного Спілкою Українських Журналістів Канади.

На засіданні 17 червня 1968 року журі признало нагороди таким авторам:

1-ша НАГОРОДА (премії по 25 дол.)

Гасло «Парижанка» за репортаж «Там, де горять тисячеліття» та ескізи «Серед французької молоді» і «А де ж «Бояриня», друковані в тижневику «Шлях Перемоги», Мюнхен. Після розпечатання ідентифікаційної коверти, автором виявилася **Лариса Вітошинська**, Париж.

II-га НАГОРОДА (Премії по 15 дол.)

1) Гасло «Молоде перо» за вірш «Неодне хотіла я тобі сказати», друкований у журналі «Юнак», Торонто. Автор: **Катерина Горбач**, Франкфурт, Німеччина.

2. Гасло «Подорожній» за новелю «Місто» і ескіз «Весна», друковані в циклоstileвому журналі «Зозульки». Автор: **Олег Романишин**, Вอเตอร์лю, Канада.

3 Гасло «Лісова Пісня» за статтю «Коли хтось народився українцем», друковану в «Новому Шляху», Торонто-Вінніпег. Автор: **Христя Новаківська**, Торонто, Канада.

ст. пл. Катря Горбач

ст. пл. Христя Новаківська

ст. пл. Олег Романишин

пл. сен. Ігор Старак

ст. пл. Христя Стиранка

ст. пл. Христя Томків

ІІІ-тя НАГОРОДА (премії по 10 дол.)

ст. пл. Христия Еліяшевська

1. Гасло «Студентка» за репортаж «Мої європейські мандри», друкований в «Новому Шляху», Торонто - Вінніпег. Автор: **Христия Стиранка**, Торонто.

2. Гасло «Хортиця» за статтю «Майбутня дія української молоді», друковану в «Пластовому Шляху», Торонто. Автор: **Христия Томків**, Торонто.

3. Гасло «Лелека» за новелю «Вона», друковану в журналі «Зозулька». Автор: **Ігор Старак**, Торонто.

4. Гасло Б. Г. за статтю «Треба хотіти вести», друковану в «Гомоні України», Торонто. Автор: **Богданна Горіх**, Лондон, Канада.

5. Гасло «Соняшник» за ескіз «На вулиці», друкований в «Новому Шляху», Торонто-Вінніпег. Автор: **Христия Еліяшевська**, Торонто.

ред. Василь Софронів-Левицький

Члени Жюрі:

В. Скорупський Б. Олександрів Б. Гошовський

Приємно відмітити, що учасниками цього конкурсу, а також і нагородженими авторами, були переважно пластунки і пластуни. На 37 творів, надісланих на конкурс, жюрі признало 9 нагород. На 9 нагороджених молодих авторів є сім членів Пласту, з того 5 пластунок (одна з Німеччини — Катря Горбач) і два пластуни. Виглядає, що пластунки дуже випереджують пластунів, пробуючи своїх журналістичних та літературних здібностей.

При нагоді цих інформацій про конкурс молодих авторів хочемо подякувати в імені нагороджених пластунок і пластунів Управі СУЖ Канади, а зокрема його голові, ред. Василеві Софрону-Левицькому, за ініціативу щодо влаштування конкурсу та за зібрання, хоча й невели-

ких, але конкретних нагород для відзначення учасників цього конкурсу «молодого пера». Ред. Василь Софронів-Левицький, який від 1953 р. є почесним членом «Пласту» в Канаді, — це справжній опікун та приятель молоді, зокрема творчої молоді. Він ніколи не оминає нагоди подати у пресі інформації про успіхи молоді у школах, про її життя і творчість, про участь у громадському житті тощо. Це праця ред. В. Софрона-Левицького у тижневику «Новий Шлях», що так часто подає тексти панелів, звіти з діяльності студентських клубів, молодечих організацій, репортажі з подорожей чи різні інші форми спроб «молодого пера». Чекаємо на далішні почини у цій ділянці. — **Редакція.**

НАШЕ ЛИСТУВАННЯ

● Ми — гурток юначок «Євшан-зілля» з Парми, Огайо, США, посилаємо \$5.00 на пресфонд «Юнака». Рівночасно посилаємо дві змінки та статтю про наш гурток, які просимо ласкаво помістити в «Юнаку». Заздалегідь дуже дякуємо. — Скобі — **пл. уч. Адя Телішевська**, хронікар гуртка УПЮ-ок «Євшан-зілля», Парма, США.

● Дорогий Юначе! До першої пластової проби мені потрібно вміти надати порученого листа і гроші. Тому я це тепер роблю і висилаю на Твій пресовий фонд мої заощаджені гроші — \$3.50. — Скобі — **пл. прих. Соня Прокопець**, Ст. Кетерінс, Канада.

● Пересилаю передплату за чудовий журнал «Юнак» на 1968 рік. Радю читаю дуже інтересні статті. З великою пошаною — **Роксоляна Скробач**, Чикаго, США.

ЧОМУ МЕНІ ПОДОБАЄТЬСЯ «ЮНАК»?

Є кілька причин. Найперше тому, що він дише молодістю та є продовжувачем того, чим ми жили в 1920-30 та дальших роках.

Подруге — «Юнак» має широкий діапазон зацікавлення і набагато більше позицій, як не один журнал, що має не 28, але і по сорок сторінок друку.

Портрет — «Юнак» подає такі речі, яких інші журнали чи газети — ні молодечі, ні «старечі» — не подають, як от наприклад, про кібернетику, визначних українців тощо. Навіть мені цікаві відповіді чи поради подружки Даді. Ці відповіді не раз подавав я на дебатах місцевих студенток, які ними не менше цікавилися, як і старші люди.

Ще одне варто підкреслити в «Юнаку», а це ілюстрації. Вони справді добре виконані. Божаю Вам багато успіхів.

Прудентопіль, Бразилія, 15. 5. 1968 р.

Ваш

о. Василь Зінько, ЧСВВ

ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСФОНД "ЮНАКА"

Плем'я УСП-ок і УПС-ок "Перші Стежі", Філадельфія, США	\$50.00
34 кур. УПЮ-ок ім. 500 Героїнь із Кінгіру, Сиракузи, США, замість квітів на свіжу могилу проф. Олексія Сеника, батька юначки Оксани Сеник	10.00
Пані Юлія Гріпа замість належного їй гонорару за кроєння гуцульських байбараків для юначок, Сиракузи, США	10.00
27 кур. УПЮ-ів ім. Пилипа Орлика, Боффало, США, з нагоди посвячення курінного прапора	10.00
Пл. сен. Василь Ісаїв, Аахен, Німеччина	8.90
Пл. юн. Олександр Рудницький, Монреаль, Канада	5.00
Гурток УПЮ-ок "Євшан Зілля", Парма, США	5.00
Ст. пл. Юрій Спольський, Лазо, Канада	5.00
Пл. прих. Соня Прокопець, Ст. Кетерінс, Канада	3.50
Пл. юн. Орест Твердохліб, Торонто, Канада	2.50
Юн. Іван Глива, Торонто, Канада	2.00
О. Іван Кіт, Лювен, Бельгія	2.00
Пл. юн. Ліда і Христия Кусяки, Парма, США	2.00
Пл. юн. Марійка і Данило Сеники, Монреаль, Канада	2.00
Пл. сен. Євген Барановський, Кіама, Австралія	1.28
Пл. юн. Орест і Богдан Жуки, Бронкс, США	1.00
Пл. юн. Мирон Арсенич, Вінніпег, Канада	1.00
Пл. юн. Аніта Островська, Джерзі Сіті, США	1.00
Богдан Дашкевич, Торонто, Канада	1.00
Разом у цьому списку	\$ 123.18

В НЬЮ-ЙОРКУ

можна вплачувати передплату за «Юнака» у пластовій крамниці «МОЛОДЕ ЖИТТЯ».

В ТОРОНТІ

можна вплачувати передплату за «Юнака» у пластовій кооперативі «ПЛАЙ».

ХОДАТАЇ ИХДАТЕОУ

(з 11-ої сторінки)

1. Писар є з Торонта.
2. Гетьманський пластун-скоб є із Сіднею.

Точніше:

шатро	рід шатра	місто	хустка	юнацька прсба	пластове діловодство
1. (зліва)	канадка	Торонто	зелена	учасник	писар
2.	арабка	Нью-Йорк	синя	прихильник	скарбник
3.	гангара	Лондон	бронзова	розвідувач	гуртковий
4.	індіянка	Буенос Айрес	червона	скоб	хронікар
5. (з-права)	палатка	Сідней	фіялкова	геть, пл. скоб	курінний

Замість квітів на свіжу могилу

сл. п. ДМИТРА МАЧАЛАБИ,

улюбленого Дідуня наших товаришок Ліди та Христі Кусяків і Люби Росул, складаємо пожертву 10.00 дол. на дарункові передплати для двох незаможних юначок або юнаків.

Гурток УПЮ-ок "ВЕСЕЛКА"
Клівленд, Огайо, США

Із глибоким смутком повідомляємо все пластове юнацтво, що дня 12 вересня 1968 р. згинула трагічно у коридорі своєї школи на 17-ому році життя

пл. розв. ОЛЕКСАНДРА РУДКО

з Анстон, Конн., США,

член 8-ого Куреня УПЮ-ок ім. Вірт Бабенко в Гартфорді та член гуртка пластунок-самітниць.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Булава Крайової Комендантки Пластунок, США.
Крайовий Реферат УПЮначок.

Замість квітів на свіжу могилу

сл. п.

пл. сен. ЯРОСЛАВА СПОЛЬСЬКОГО

члена 2-ого куреня УПС-ів "Червона Калина", батька нашої подружки ст. пл. Христини та ст. пл. Юрка і пл. розв. Мирона, визначного громадського діяча, щирого приятеля української молоді та відданого пластового провідника складаємо 10.00 дол. на пресфонд "Юнака"

"ВЕДМЕДИКИ"

Спортовий гурток пластунок при Пластовій Станиці в Торонті.

Чи Ви вже
вирівняли
передплату?

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.
ПЛАСУНИ й ПЛАСУНКИ!

Складайте Ваші ощадності в нашій найбільшій і найстаршій у Торонті кредитівці

Українська Кредитова Спілка

297 College St. — Toronto 2B, Ont.
Tel.: 922-1402

Пластун Ти, юнак?
ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!
Шадити щоденно учись!
Як будеш студент,
Той долар, той цент
Тобі допоможе колись
Здобути знання, прожиток, ім'я!

- ЗА ОЩАДНОСТЕВІ ВКЛАДИ «Самопоміч» платить 4 1/2% ДИВІДЕНДИ.
- КОЖНА СУМА ВКЛАДУ враз із усіма фондами має своє ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2351 West Chicago Ave. — Tel.: HU 9-0520
Chicago, Ill., 60622, U.S.A.

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ
та всякі інші печива
випікають

УКРАЇНСЬКІ ПЕКАРНІ
власниками яких є

Анна і Роман Вжесневські

The Future Bakery

735 Queen St., West-Toronto, Ontario

Tel.: EM 8-4235

★★★

Home Town Bakery

164 Kane Ave., Toronto(Ontario

Tel.: RO 7-7246

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК

для Ваших подруг і друзів з приводу їх дня народження, іменин, різдвяних чи великодніх свят, успішного закінчення шкільного року — це
РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА ЖУРНАЛА

ЮНАК

- Річна передплата у США і Канада — 5.00 дол. (у валюті країни передплатників). Передплата для інших країн подана на 2-й стор. обкладинки.
- Не відкладайте цього на пізніше, а вже тепер **вишліть** до нашої адміністрації Вашу пожертву на **дарункову передплату** для Ваших Друзів чи Подруч.
- Маємо адреси зразкових, але незаможних юнаків і юначок, що хочуть діставати "Юнака", але самі не можуть заплатити передплати.
- Зробіть "ДОБРЕ ДІЛО" та зголосіть до нашої адміністрації одну дарункову передплату.

YUNAK Magazine

2199 Bloor St. West, Toronto 9, Ont., Canada

**Чи Ви вже вирівняли
передплату?**

Нормально банки платять за ощадності з відсотки. За Ваші ощадності **НА СПЕЦІАЛЬНОМУ ЮНАЦЬКОМУ КОНТІ** в нашій кредитівці одержите: **5 1/2 %**

ШАДИТЬ МІСЯЧНО
по 5.00 доларів
а після 5 років одержите

343.00 дол.

СКЛАДАЙТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТІ
в українській кредитівці

"БУДУЧІСТЬ"
КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА В ТОРОНТО

140 Bathurst St.

Toronto 2B, Ont.

СИНІЦЯ

СОЛОВЕЙ

ЛАСТІВКА

ПІДСНІЖНИК

БАРВІНОК

ФІЯЛКА

БДЖОЛА

В Пластовій кооперативі ПЛАЙ

PLY CO-OP LTD., 768 Queen St. W., Toronto 3, Ont.

ЗАМОВЛЯЙТЕ ПЛАСТОВІ ВІДЗНАКИ

- новацьких роїв і гнізд
- юнацьких гуртків і куренів
- новацьких і юнацьких проб
- нов. і юн. іспитів умілостей

БОРСУК

ІЖАК

КАЖАН

БОБЕР

САЙГАК

ЛИС

РИСЬ

ЗАЄЦЬ

ВЕДМІДЬ

ВОВК

ОЛЕНЬ

ЛЕОПАРД

КОБРА

ОРЕЛ

СОКІЛ

ГОТУР

ТАРПАН

У цьому оголошенні поміщені зразки відзнак юнацьких гуртків, які продаємо по 50 центів за штуку. Маємо постійно на складі 40 різних родів таких відзнак і можемо їх кожночасно вислати. Виготовляємо також інші відзнаки роїв УПН і гуртків УПЮ на замовлення.

КУПУЙТЕ В НАС ТАКОЖ:

★ всякі інші пластові відзнаки ★ усі частини пластових одностроїв ★ таборовий виряд ★ спортове приладдя ★ усі пластові видання, а зокрема обов'язковий для юнацтва посібник, автором якого є основник Пласту

ПРОФ. Д-Р ОЛЕКСАНДЕР ТИСОВСЬКИЙ (ДРОТ)

Життя в Пласті

544 сторін • багато ілюстрацій • ціна 6.50 дол.

* КУПУЙТЕ В ПЛАСТОВІЙ КООПЕРАТИВІ «ПЛАЙ»!

* ЧИСТИЙ ПРИБУТОК КООПЕРАТИВИ «ПЛАЙ» ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ВИХОВНІ ЦІЛІ ПЛАСТУ!